Թիւ 7726 22 ՍԵՊՏԵՄԲԵՐ 1911 ՀԻՆԳՇԱԲԹԻ 5 Octobre 1911 N. 7726 نومرو ٧٧٢٦ ٢٢ ایلول ١٣٢٧ پنجشنبه

ԱՐԵՒԵԼՔ

ՏԷՐ ԵՒ ՏՆՕՐԷՆ ԳԱՐԵԳԻՆ ՊՕՅԱՃԵԱՆ Կ. ՊՈԼԻՍ - ԳԱԼԱԹԻԱ

آرەولك
یومی وسیاسی غزتە
صاحب امتیاز ومدیری قرەكین بویاجیان
درسعادت — غلطە
ابونە فیاتلری پوستە اجرتیلە برابر ولایات ایچون سنەلكی ١٠٠ آلتی آیلغی ٥٤ غروشدر .

ԲԱԺԱՆՈՐԴԱԳՐՈՒԹԻՒՆ

	Տարեկան	Վեցամս.
Գաւառներու համար	100	54
Արտասահման	35	20 Ֆր.

نسخەسی ١٠ پارە

10 ՓԱՐԱ

آرەولك
AREVELK

Journal arménien
DIRECTEUR-PROPRIÉTAIRE
K. BOYADJIAN
CONSTANTINOPLE-GALATA

ԽՄԲԱԳՐԱՊԵՏ՝ Ե. ՕՏԵԱՆ

ՀԻՄՆԵԱԼ 1883ԻՆ FONDÉ EN 1883 تاریخ تأسیسی ١٨٨٣ . بازار ایرتسندن ماعدا هر كون نشر اولنور .

Դժուարամարս Պատառ Մը

Կ'երեւայ որ Իտալացիները չի պիտի կրնան կլլել ու մարսել Տրիպոլիսը այնքան դիւրութեամբ որքան ընդհանրապէս կ'ուտեն ու կը մարսեն իրենց մաքարոնին։

Օրերէ ի վեր պատերազմ հրատարակած են արդէն մեզի դէմ եւ տակաւին թիզ մը հող չեն գրաւած Տրիպոլիէն։ Իրենց նաւատորմիղը, որով կը պարծենան, շատ աղմուկ կը հանէ բայց դրական արդիւնք մը տուած չունի։ Իրենց տրէտնոթները մինչեւ հիմա ուրիշ գործ մը չտեսան այլ եթէ, պատերազմի յայտարարութենէն առաջ, նենգութեամբ ու վատաբար ընկղմելէ փոքրիկ թորփիլանաւ մը, Ադրիականի մէջ։ Յետոյ կտրեցին նաեւ Տրիպոլիսը Կ. Պոլսոյ կապող հեռագրական թելերը, հաւանօրէն իբրեւ մաքարոնի զանոնք կլլելու համար։ Իրենց ամբողջ պատերազմական գործողութիւնները այս դիւցազնական արարքներուն մէջ կ'ամփոփուին։

Բայց անշուշտ այս գեղեցիկ ճամբուն մէջ կանգ չպիտի առնեն Գալապրացի ու Սիկիլիացի Ֆրա Տիավոլոները եւ իրենց ասպետականութիւնը ի գլուխ հանելու համար պիտի փորձեն զօրք ցամաք հանել Տրիպոլիս։

Այն ատեն ահա՛ իրենց մաքարոնի ալ նաբօլիթէնին եղը պիտի այրի եւ պատուկը տաք տաք գլուխնին պիտի անցնի։

Այս մարգարէութիւնը ընողը ես չեմ այլ իրենց դաշնակից Գերմանիոյ ամենէն հեղինակաւոր զինուորականը ֆէլտ-մարէշալ Ֆօն տէր Կօլց որ մօտէն կը ճանչնայ թրքական բանակը եւ նոյնքան մօտէն՝ անշուշտ իտալականը։

Ֆօն տէր Կօլց բացէ ի բաց կը յայտարարէ.

«Տրիպոլիսը Թուրքերու կողմէ կարելի եղածին չափ զօրաւոր կերպով պաշտպանուած է։ Կարելի չէ Թուրք կառավարութեան պահած քանակութենէն աւելի զօրք ունենալ Տրիպոլիսի մէջ, եթէ ի նկատ առնենք պարենաւորման դժուարութիւնները։ Թուրքերը հոն իրենց տրամադրութեան ներքեւ ունին 17 վաշտ (600 հոգինոց) 10 ձիաւոր գումարտակ եւ 6 հրետանի Քրուփի նորագոյններով զինուած։

«Կազմակերպուած են նոյնպէս Պէտ Օլլինները, այսինքն գերիներու զաւակները, որոնք Ենիչէրիներու եւ Տրիպոլիս հաստատուած Թուրք զինուորներու ցեղէն են։ Վերջապէս կան Արաբները որոնք մարզուած են գրեթէ Ռուամիլ փաշայի ձեռքով։ Իտալացիներուն համար արտաքոյ կարգի կերպով դժուար է Տրիպոլիս ոտք դնելը եւ եթէ օսմանեան կառավարութեան մէկ ուրիշ մասին վրայ յարձակելու փորձեն, պիտի պարտաւորուին վերստին մագլցելու իրենց նաւերուն վրայ, աւելի արագ քան որքան իրենց հաճելի պիտի չըլլար։

«Թրքական նաւատորմը արդարեւ աւելի տկար է քան իտալականը, բայց իր պարտականութիւնը պիտի կատարէ։ Մասնաւորաբար Թուրք թորփիլանաւերը կրնան վտանգաւոր ըլլալ իտալացիներուն համար։ Ակներեւ է որ Թուրք նաւազները իրենց ատելի թշնամիին դէմ կեանքերնին պիտի զոհեն առանց վարանումի, ընկղմելու համար իտալիոյ զրահաւորներէն մէկը։»

Գնդապետ Ռուամիլ փաշա նմանօրինակ յայտարարութիւն մը բրած է գերմանական թերթի մը։

Այսպէս ուրեմն Իտալիա անմարսելի պատառի մը հանդէպ կը գտնուի եւ իր ստամոքսին կարողութիւնը չհամապատասխաներ իր անյագ ախորժակին։ Այս ինչ անշուշտ քիչ ատենէն ինքն ալ փորձով պիտի տեսնէ երբ՝ սանձէ բռնուած՝ իր երկիրը վերադառնայ ճիշտ այն խղճալի վիճակին մէջ որով տարիներ առաջ վերադարձաւ Հապէշիստանէն։

ԵՐՈՒԱՆԴ ՕՏԵԱՆ

ՅԱՒԻՏԵՆԱԿԱՆ ՊԱՅՔԱՐ ՄԻՋԵՐԿՐԱԿԱՆ ԾՈՎՈՒ ՀԱՄԱՐ

Իտալիոյ անիրաւաբար սկսած արդի պատերազմը ինչ շարժառիթ, ինչ բնութիւն, ինչ հետեւութիւն ալ որ ունենայ, սկզբնական ու իրական պատճառը միշտ ան է որ դարերէ ի վեր գոյութիւն ունեցած է Միջերկրական ծովուն շուրջը, այն է յաւիտենական պայքար անոր տիրապետութեան համար։

Ցորմէ հետէ պատմական կանոնաւոր շրջան մը բացուած է մարդկութեան, Միջերկրական ծովը միայն մէկ անգամ պատկանած է միակ ազգութեան մը իր բոլոր եզերքներով, այն է հնագոյն հռոմէական կայսրութեան, որ արդարեւ իր միակ դրօշին տակ ունեցաւ անոր ամբողջութիւնը Ճիպրալթարէն մինչեւ Բօրդ-Սաիտ (որ այն ատենները գոյութիւն չունէր [ինչպէս Սուէզի Ջրանցքը]) եւ Իսքէնտէրունի ծոցէն մինչեւ Սերթի ու Կապէսի ծոցերը։

Այլ մինչեւ որ Հռոմայեցիք յաջողեցան այսպէս իրենց սեպհական առանձին ծովի մը վերածել Եւրոպայի, Ասիոյ եւ Ափրիկէի անջրպետ եղող եւ անոնց կեդրոնը գտնուող այդ հանգամանքով իր անուան կատարելապէս համապատասխանող Միջերկրականը, աւելի քան հինգ հարիւր տարի յամառ տեւողութեամբ պատերազմներ ըրին անոր եզերքը սփռուած խիստ բազմաթիւ ազգերու, ժողովուրդներու եւ ցեղութիւններու հետ, որոնց թուումն ընել խիստ երկար կ'ըլլայ, եթէ ժամանակագրական կարգով յիշուին։ Ուստի կը բաւականանք միայն անոնց գլխաւորները յիշել, որոնք են, Եդրուսկացիք, Կամպանիացիք, Լիգուրիացիք, Սիկիլիոյ յոյն գաղթականները, Կիւրենացիք, Կարքեդոնացիք, Նումիդիացիք, Մաւրիտանիացիք, Սպանիացիք, Գաղղիացիք, Եգիպտացիք, Սելեւկիացիք, Հայ-Պարթեւք (Տիգրան Բ.ի ատեն) Հրեայք եւ Փոքր Ասիոյ հարաւակողմի ծովեզերեայ քանի մը անկշիռ ազգեր են։ Ասոնց իւրաքանչիւրը երբ կորսնցուց Միջերկրականի վրայ ունեցած դիրքը, կորսնցուց նաեւ իր անկախութիւնը եւ շատերը նոյնիսկ քաղաքական ու ազգային գոյութիւննին անգամ վրայ տալով՝ ձուլեցան ու ընկղմեցան կամ Հռոմէացւոց եւ կամ դրացի ուրիշ ազգերու մէջ։

Միջերկրականի տիրապետութեան համար Հռոմայեցւոց մղած հինգ հարիւր տարուան պատերազմներուն մէջ ամենէն ահաւորը, երկարատեւ ու կատաղին եղաւ այն՝ զոր մղեց տոկալացւոց Կարքեդոնացւոց հետ իբր 150 տարուան շրջանի մէջ քանի մը անգամներ տասնեակ տարիներու տեւողութեամբ (Գ. Գ. եւ Բ. դարերու մէջ Քրիստոսէ), եւ մազ մնաց որ իրենք փճանային, որ ատեն Միջերկրականի եւ անոր հետ հին աշխարհի տիեզերական տիրապետութիւնը կը մնար Կարքեդոնացւոց, որ արդէն տէր էին Հիւսիսային Ափրիկէի Եգիպտոսի սահմաններէն մինչեւ Մարոք, կեդրոն ունենալով արդի Թունուզի մօտ Կարքեդոն համբաւաւոր մայրաքաղաքը։ Բայց բախտը վերջ ի վերջոյ Հռոմայեցւոց ժպտեցաւ եւ Կարքեդոն քաղաքին հետ իր ազգն ալ աշխարհի վրայէն վերցաւ դժբախտաբար։

Հռոմայեցիներէն ետքը միայն արաբական ցեղութիւնն է որ Միջերկրականի եզերքներէն շատին տիրեց, բայց չկրցաւ զանի բոլորովին իր միակ դրօշին ներքեւ նուաճել, վասնզի թէեւ Սուրիոյ բովանդակ ծովեզերքը Ասիոյ մէջ, եւ Եգիպտոսէն մինչեւ Ճիպրալթար Ափրիկէի մէջ եւ Սպանիա, Սիկիլիա ու կարգ մը կղզիները Եւրոպայի մէջ ձեռք անցուց ու պահեց դարերով, սակայն Իտալիա եւ Ֆրանսա զերծ մնացին իր տիրապետութենէն։

Երրորդ կարգին մէջ են Օսմանցիները Միջերկրականի տիրապետութեան մասին. անոնք իրենց ամենէն փայլուն եւ զօրաւոր ատենն անգամ չեն կրցած զանիկա լոկ օսմանեան ծով մը ընել, վասնզի արաբական պետութեան բերել կրօնական ու քաղաքական յաջորդ՝ անոնց ունեցած երկիրները ձեռք անցունել թէպէտ յաջողեցան, սակայն Սպանիան ալ պակաս ունեցան, ինչպէս որ Իտալիան եւ Ֆրանսան ալ չէին գրաւած արդէն։

Օսմանցիներէն ետքը այլեւս ո՛չ մէկ ազգ կամ ցեղութիւն կարողացած է գոնէ անոնց կամ Արաբացւոց չափ ծովեզերք ունենալ Միջերկրականի վրայ, այլ թէեւ շարունակուած է յաւիտենական պայքարը անոր տիրապետութեանը համար, բայց ոչ մէկն այդ պայքարողներէն բացարձակ տէր կամ անհամեմատ կերպով գերակշիռ իշխող կրցած է դառնալ անոր։

Այժմ բաղդատաբար ամենէն աւելի Ֆրանսան շատ տեղ ունի անոր բոլորտիքը, զի Մարոքն ալ ձեռքն անցունելէ ետք՝ վտանգ կար թէ բովանդակ Հիւսիսային Ափրիկէն իր իշխանութեան ներքեւ անցնէր, ինչպէս անոր ներքնամասը, այսինքն ցամաքային աշխարհը բովանդակ ֆրանսական եռագոյն դրօշին կը հպատակի Ատլանտեանի եզերքէն, մինչեւ Լիբիոյ անապատը եւ մինչեւ Նեղոսի վերին-աւազանի սահմանակից հասարակածային երկիրները։ Իտալիա կարծեց իրաւունք ունենալ մէջտեղ մխուելու այս համաձայնութեան ընդարձակ կայսրութեան շարունակութիւնը խզելու համար, յուսալով տիրել Տրիպոլսոյ, որ միայն զերծ մնացեր էր Ֆրանսական այդ համանուագ տիրապետութենէն, եւ կարծելով որ եթէ ինքը չի փութայ զայդ ընել, օր մը չէ օր մը հանրապետական կառավարութիւնը միջոց մը կը գտնէր Տրիպոլիսն ալ իր անյագ կոկորդը անցունելու։

Բաց է որ Միջերկրականի տիրապետութեան յաւիտենական պայքարին մէկ դրուագն է զոր քաղաքական եւ զինուորական ասպարէզին վրայ կը ներկայացնէ Իտալիա ներկայ ընթացքովը, որուն հետեւանքը շատ չանցած պիտի տեսնէ աշխարհ։ Ամէն պարագայի մէջ ներքնապէս Ֆրանսացիք ուրախ չեն կրնար ըլլալ եթէ Իտալիա յաջողի տէր ըլլալ Տրիպոլսոյ։

ՄԱՐԿՈՍ ՆԱԹԱՆԵԱՆ

ԳԵՂԵՑԻԿ ԷՋԵՐ

ԵՐԿՈՒ ՀԱՄԲՈՅՐՆԵՐ

Կեանքիս մէջ երկու համբոյրներ կը յիշեմ, սիրուհիիս առաջին համբոյրը, մօրս վերջին համբոյրը։

Սիրուհիիս համբոյրը զիս սարսռացուցած է, մօրս համբոյրը զիս տաքցուցած է, երբեք ո՛չ այդքան սարսուռ եւ ո՛չ այդքան տաքութիւն զգացած եմ։

Բնա՛ւ չեմ մոռնար այդ երկու համբոյրները։ Սիրուհիիս համբոյրը մեկնած եւ մօրս համբոյրը մնացած է։

Սիրուհիի առաջին համբո՛յր, կեանքի մէջ ո՛րքան կունենանք։ Մօր վերջին համբո՛յր, մէկ հատ միայն կունենանք, եւ այդ անմոռանալի է։

ԺԱՆ ՌԻՇԲԷՆ, Թարգմ. Մ. Գ. ՄՕՋԵԱՆ

عثمانلی بحرانی

هنوز مشروطیت ادارەیە مالك اولوب صحنۀ ترقی‌یە چیقمش اولان عثمانلی ملتنە آوروپالیلرك حسود برنظرلە باقدیغنی وسائل مختلفە ایلە تكرار اثبات ایدك ، مدنیتە ، ترقی‌یە اك زیادە مدافع عنوان عالیسنی طاقنان اجانب ، عثمانلیلرك شو دور تجدد وانتباهلرینی نە سببە مبنی ناقابل تجویز كوروب، عثمانلیلرك شوق وغیرتلرینی سوندورمكە، ترقی یولندە آلدقلری خطوەلرە سد چكمكە، بلا مكث وقرار فوق العادە برخواهش كوستریپورلر؟

ادارۀ مشروطەمزك ابتدای ظهورندن بو كونە قدر بلا فاصلە وپك منتظم برصورتدە ، نە قدر غائلەلر قارشیمزە چیقارلدی، وغوائل مذكورە بومملكتدن هرجهتمدە مادی ومعنوی برچوق شیلر كوتوردیكنی هیچ كیمسە انكار ایدەمز .

عثمانلی ملتك بشقەلرندن هیچ بر معاونت ومظاهرت بكلەمكە لزوم واحتیاجی اولماز فقط آوروپا اقوامی اكر حقیقةً ترقی وتعالی طرفداری ایسە بوملتی وجودە كتیرن عناصری برطاقم خرافات وناقابل اجرا افسانەلرایلە یكدیكرینە قارشی تحریك وتشویق ایتمكدن اجتناب ایتمەلری ایجاب ایدر.

حالبوكە بز آوروپانی نە قدر تجدد پرور ، ترقیپرور ظن وتصور ایدیپور ایسەك، بوتصوراتمزك تمامیلە عكسنی اثبات وارائە ایدن اوامر واقعە جریان ایدیپور .

خصوصیلە مملكتمزك مظهر سعادت اولمسنە اك زیادە دوست كبی كورینن دولتلر كە بونلرك تأمین منافعتی ایچون دائما كندیلرینە تسهیلات اقتصادیە كوسترمكدن كری طورمایز ، طرفمزدن ابراز ایدیلن بوقدر خیرخواهلغە مقابل ، اونلر هروسیلە ایلە وبالخاصە سیاسیات نام مراسم جعلیانەدە چهرەلرینە برنقاب كچیرەرك هیچ علاقەدار اولمادیغمز برمسئلەدە كلاهی باشمزە كچیرمكە هیچ تردد كوسترمزلر .

اقوام متمدنەنك بوقدر ناشكرانە حركتلری بودرجە منفعت پرستلكلری، ومنافع غیرمشروعە تعقیب ایتمەلری اونلرك حسدلكلرندن بشقە نەیە معطوفدر ؟

حكومت مشروطەیی اوچ سنەدنبرو مشغول ایدن غائلەلرە جاربدیران تشویقات خارجیە دكلیدر؟

مادامكە اجانب بتون موفقیتلریمزی صورةً تقدیر وتصویب ایدیپورلر، وحقیقتدە ایسە بالعكس دوچار ضعف اولمەمز، وسقوط معنویمز ایچون هردرلو دسائس غیر لایقەیە مراجعت ایتمكدن اجتناب ایتمیورلر بزدە اوكا كورە غایتلە متعدل ، زیادەسیلە دوراندیشانە برسیاست تعقیب ایدوب، آوروپانك ایكی‌یە تقسیم اولنمش بیوك كتلەلرندن نە برینە نەدە دیكرینە میل كوسترمەملی یز .

زیرا وضعیت اعتباریلە موقعمز پك مشكلدر. هرجهتدن بلا استثنا اعدای دولت ایلە محاط اولدیغمزی انكار ایتمك پك بیوك برصافدرونلق اولور .

دنیا اوزرندە بركیمسە دیكر برینە ویاخود ، برقوم بشقە برقومە دشمن اولەبیلیر فقط اورتەدە برسبب بولنملی‌در. بلا سبب بری دیكرینە صرف احتراصات شخصیەیە قاپیلارق هجومە باشلار ایسە بوكا وحشت دیمكدن كری طورمایز .

عثمانلیلر ایلە ایتالیالیلر آرەسندە محاربەیە محل ورەجك درجەدە وخیم هانكی برمسئلە موجود ایدی ؟ عمومە معلوم اولدیغی وجهلە ایتالیالیلر ایلە میانەمزدە پك كوچوك براختلاف بیلە موجود اولمادیغی حالدە بوقدر دنی براتشبثە حاضرلاندیغی وقت اوتانمەدن ایتالیا خارجیە ناظری مذكور حاضرلقلرك عثمانلیلر ایلە هیچ علاقەسی اولمیان برمسئلە خصوصندە اولدیغی ایچون تأمینات ! ویریپوردی . وشمدی ایتالیا آرتق اوساختە نقابی صوراتندن آتەرق سیاه وچیركین چهرەسنی.. افق مدنیتدن كوسترمكدەدر .

بوقدر باعث استكراه برشقاوتی نصل ارتكاب ایتدی؟

بز مذكور حیثیتسز ملتە بوقدر آلچق بودرجە ادنی برفضاحت منفورەیی چوق كورمەیز .

ذاتاً ایتالیانلرك نە قدر حیدود اولدقلری ، صحائف تاریخە بردفعە عطف نظر ایدیلیر ایسە پك سهولتلە آكلاشیلیر .

ایتالیانك ترتیب ایتمش اولدیغی شقاوتی برطرفە ترك ایدەرك ، بوغائلەنك ابتدای ظهورندن اعتباراً عثمانلی ملتنك نەكبی برحالت روحیەدە بولندیغنی نظر اعتبارە آلەلم : عثمانلیلر اعلان حربی متعاقب، تمامیلە مقاومت ایتمكە ، وایتالیانی مقصد غیر مشروعەسنە ایردیرمەمك اوزرە الدە بولنان وسائطك كافەسنی استعمال ایتمكە یكزبان ویكوجود برصورتدە قرار ویردیلر .

وطن اوغورندە فدا ایدلمكە یمین ایتمش اصحاب حمیتك لرزشدار اولان قلبلرندن آوازۀ انتقام هرطرفدن اك هجری ولایاتدن بیلە یوكسلمكە باشلادی ، ایشتە عثمانلیلرك علویت ملیەلرینی كوسترن تظاهرات وطنپرورانە بوندن عبارتدر .

فی الحقیقە مرد وعلوجنابە مالك برملتك، قورصانلرە قارشی طوتەجغی وضعیت بوندن بشقە درلو اولەماز .

آ . قسطانیان

(١٤٧)

عبدالحمید وشرلوق هولمس

ایكنجی قسم :

اون دردنجی فصل

سوركونە طوغری

بوبش لیرا كوكدن اینمش بیوك ثروت ایدی.

مصطفی پارەلری آلوب محزون برچهرە ایلە:

— افندی الله عمركزی آرتیرسین !

چوق تشكر ایدرم !

سابق یاور سوزینە دوام ایدەرك :

— دها بو برشیء دكلدر ، اكر بزم امرلریزە توفیقاً حركت ایدوب عاقلانە طاورانەرق درعهدە ایتمش اولدیغمز وظیفەیی اجرا ایتمكە سهولت كوستریر ایسەك دها بیوك هدیەلر الدە ایدەجكنە امین اولەبیلیرسك ، بوندن ماعدا مافوقلرندن دخی تقدیراتە مظهر اولەجقسك .

مصطفی شو صوك سوزلردن دها زیادە برشوق وغیرتە كلەرك ، ضیا پاشایە شویلەجە جواب ویردی .

— بتون امرلریكزی اجرا ایتمكە حاضرم یالكز ، حقیقةً ، شوكتمآب سلطانمز نامنە عثمان قپودان اوزرینە ترصد ایتمك وظیفەسیلە مكلف اولدیغكزە بنی امین ایدیكز .

— سكا براز اول سویلەدیكم وجهلە واپور سویشە واصل اولدیغندە بونی آكلایە بیلیرسكز. شمدیلك بشقە دلائل كوسترەمم ...

ضیا پاشا برآز دوشوندكدن صوكرە مصطفی‌یە توجیە خطاب ایلە :

— اوقومق بیلیرمیسك ؟

— خایر !

— ایشتە تأسف ایدیلەجك جهت اوراسی شاید اوقومق بیلمش اولسە ایدك سكا بزم كیم اولدیغمزە دائر اوراق رسمیە ابراز ایدر ایدم، لكن اوقومق بیلمدیكك حالدە سكا شمدی نصل اثبات هویت ایدەبیلیرم ؟

علی العجلە ترتیب ایدیلن شو یالان اوقدر صغوق قانلیلقلە وجعلی برجدیتلە سویلنمشدیكە پك كوزل برنتیجە حصولە كتیردی زیرا مصطفی سابق یاورك بوسوزلرینی دیكلەدكدن صوكرە:

— اوت ! حقكز وار اوراق رسمیەیی اوقویەمەم ... فقط سوزلریكز كافیدر. شمدی بر صفت رسمیەیی حائز اولدیغكزە قناعت حاصل ایتدم .

ضیا پاشا سوزلرینك اجرای تأثیر ایتدیكنی كورەرك آمرانە برطورلە :

— ایشتە بودقیقەدن سنی بزم درعهدە ایتمش اولدیغمز وظیفەیە مأمور تعیین ایدوب بزی ممنون براقەرق ، احسانلرە نائل اولەجغنی مأمول ایدەرم .

مصطفی ضیا پاشانك شوسوزلرینی متواضعانە برسلام ایلە قبول ایتدی .

سابق یاور كمافی السابق سوزینە دوام ایدەرك :

— شمدی شوكتمآب افندمزە ودولتە قارشی ایقاع مضرت ایدن اشخاص مضرەنك نرەدە هانكی طرفدە اولدقلرینی كوستر بقالم !

— افندی بنملە برابر كلیكز سزی اونلرك یانینە كوتورەیم .

ایكیسی برلكدە طار برمحلدن كچەرك بر قپو پیشكاهندە توقف ایتدیلر .

مصطفی سسنی قیصەرق :

— ایشتە، دیكر اوچ موقوفلر ایلە واپورە كتیریلن خانم بو اوطەدەدر .

ضیا پاشا آمرانە برطور ایلە :

— آچ شو قپویی !

مصطفی شاشیرەرق :

— نە دیپورسكز ، قابلمی ؟

— نە ایچون ؟

— چونكە آناختار قپودانك یانندەدر .

— لكن طیشاری‌یە چیقماغە لزوم كورورلر ایسە نە یاپارلر ...

— طیشاری‌یە چیقماغە هیچ دە لزوم یوقدر یالكز كوندە بردفعە قپودانك تحت ترصدندە قپولری آچوب اوطەلری تمیزلەیەرك ، یمكلرینی ویررز .

— عجبا قپولر صیقی ومحكم برصورتدە قپالیمیدرلر ؟

— بوبابدە امین اولەبیلیرسكز ، اكر قپولری قیرمق بیلە قابل اولسە نرەیە فرار ایدەبیلیرلر؟.

ضیا پاشا غیر ممنون برچهرە ایلە :

— هر نە حال ایسە ظن ایدر ایسەم شو جانیلرە قارشی لزومی قدر تدابیر اتخاذ ایدلمەمشدر .

مصطفی قباحتی كندی اوزرندن آتان بر كیمسەكبی بروضعیت ایلە :

— بز یالكز قپودانك امرلرینی اجرا ایدوب ، اوندن بشقە هیچ برشیئە قاریشمەیز.

— طبیعی اصل مسئول اولان قپوداندر .

ضیا پاشا ینە آمرانە برخطاب ایلە :

— شمدی دیكر اوطەلریدە كوستر بقالم !

قوریدورلر آرەسندە اون خطوە قدر ایلرولەدیلر ومصطفی توقف ایدەرك .

— اشخاص مضرەدن بری دە بورادەدر.

ضیا پاشا ذهناً :

— ١٦ نومرولو اوطەمی ، پك اعلا !

صوكرە مصطفی‌یە خطاباً :

— یولمزە دوام ایدەلم .

— دیكر ایكیسی قارشی طرفدە اولدقلرندن اورایە كیتمك ایچون صالوندن كچمك ایجاب ایدر .

(مابعدی یارین صباح)

استخراجاً طبیب محمد

Մատենախօսական

Յակոբեան պրոֆ. Յ.՝ Ազգերու Պատմութիւն. Ա. հատոր. Արեւելեան հին ազգեր և Յունաստան։ Պատկերազարդ բարձրագոյն դասընթացք։ Կ. Պոլիս, տպագր. Նշան Պապիկեան. 1911, 80, էջ 264։ Գինն 8.50 ղրշ.։

Ջերմապէս կ'ողջունենք պրոֆ. Յակոբեանի գեղեցիկ ձեռնարկութեան առաջին հատորը։ Պատմութեան դասագիրքներ շատ տեսած ենք. բայց ո՛չ մրցակից մը Յակոբեանի առաջիկայ հատորին, որ իր մեծ յաջողութեամբը բաղձալի կ'ընէ յաջորդ հատորներու ալ փութով հրատարակութիւնը։

Արեւելեան հին ազգերու պատմութիւնը հետեւողութեամբ նորագոյն West Munro Robinson և ուրիշ քննիչներու ջանացուած է հեղինակը տալ ամենաստոյգ էջերու մէջ, բայց միեւնոյն ժամանակ նաեւ գրքոյկի աշակերտաց դիւրատար յօրինուածութեամբ պատմուածք, յօրինուածութիւն և ծաւալ իրարու զիրկընդխառն են։ Դասաւանդութիւնն ու ուսումը զգալի կերպով կը հեշտացնեն՝ նաեւ նիւթին համապատասխան պատկերները, որոնք առնուած են նորագոյն հրատարակութիւններէ։

Ա. հատորիս մէջ ընդարձակագոյն տեղը կը գրաւեն մանաւորապէս Եգիպտացիք և Յոյները. բայց ունին ուրոյն տեղ նաեւ Եփրատի և Տիգրիսի հովիտը բնակող ժողովուրդք, որոնք Հայաստանի հետ մշտական յարաբերութեան մէջ էին։

Պիտի բաղձայինք որ դասագիրքս մուտ գտնէր ազգային ամէն վարժարանաց մէջ, իբրեւ ամենայաջողն իր տեսակին մէջ։

Հ. Ց. ՏԷՐ-ՄԱՐԳԱՐԵԱՆ

«Հանդէս Ամսօրեայ»

ՆԵՐՔԻՆ ԿԵԱՆՔԸ

ԹՈՒՐՔԵՒԻՏԱԼԱԿԱՆ ՊԱՏԵՐԱԶՄԸ

ՊԱՏԵՐԱԶՄ. ԳՈՐԾՈՂՈՒԹԻՒՆՆԵՐ ՏՐԻՊՈԼՍՈՅ ԴԷՄ

ԲՐԷՎԷԶԱՅԻ ՏՐՈՒԱԾ ՎԵՐՋՆԱԳԻՐԸ

ՆԱԽԱՐԱՐԱԿԱՆ ՏԱԳՆԱՊԸ

ՍԱՒԻՏ ՓԱՇԱ ԵՒ ՔԵԱՄԻԼ ՓԱՇԱ

Իտալիա պատերազմական գործողութիւնները առաջ կը տանի և արդէն իսկ սկսած է ռմբակոծել Տրիպոլիսը, ինչպէս կը հասկցուի հասած պաշտօնական հեռագիրներէն։ Սակայն մինչեւ հիմա դեռ չէ յաջողած զինուոր հանել ցամաք։ Իտալական լրագիրները կ'ըսեն թէ Իտալիա իր գործողութիւնները կը յապաղեցնէ, որպէսզի երկու տէրութիւններու կողմէ ըլլալիք միջամտութեամբ մը արիւնահեղութեան առաջքը առնուի, եթէ երբեք Թուրքիա ընդունելի պայմաններ առաջարկէ բանակցութեան մտնելու համար։ Սակայն միւս կողմէ Հռոմէն քաշուած հեռագիր մը կ'ըսէ թէ միջնորդութեան փորձերը արդիւնք մը ընծայած չըլլալով մէկ վայրկեանէն միւսը կը սպասուի որ Իտալիա զօրք հանէ Տրիպոլիս։ Նոր փոխադրանաւերով 8000 հոգի պիտի ղրկուին Տրիպոլսոյ առջեւ, ուր 36000 հոգի պատրաստ պիտի գտնուի ցամաք ելլելու համար։

⁂ Փարալէլլի ծովակալը Վիլլօֆրայի (Սիկիլիա) ճամբով Տրիպոլիս հասած և քաղաքին Թուրք հրամանատարէն պահանջած է բերդաքաղաքը յանձնել։ Հրամանատարը պայմանաժամ մը ուզած է։ Այդ պայմանաժամը առջի օր կէս օրին աւարտած է։

⁂ Լէօսատէն (Յոնիական կղզիները) կը հեռագրեն թէ Յոնիականի և Ադրիականի նաւաբաժնին հրամանատար Ապրուցցէի դուքսը Բրէվէզայի կառավարչին վերջնագիր մը յանձնելով պահանջած է որ Իտալիոյ անձնատուր ըլլան այն երեք օսմ. մարտանաւերը, որոնք իտալական նաւաբաժնէն խոյս տալով Բրէվէզայի նաւահանգիստը ապաստանած էին։ Հակառակ պարագային՝ Բրէվէզայի ռմբակոծումը պիտի սկսի նոյն օրը։ Ռիւթէրի գործակալութիւնն ալ այդ լուրը կը հաստատէ։

⁂ Մալթայէն կը հեռագրեն «Թրիպունա»ի. «Տրիպոլսոյ Արաբները խառնակ խմբակի մը կողմէ գրգռուեցան Իտալացիներուն դէմ կռուելու։ Բայց Արաբները կը նախընտրեն գրաւել փախստականներուն ձգած աւարները։ Իտալական գրահաւորներէն տեսնուեցան Տրիպոլսեցիներու խումբեր, որոնք քաղաքին մէջ կը խուժէին ցորենի, ալիւրի և շաքարի խառնական մթերանոցները՝ զանազան թաղերու մէջ։ Սակայն ամենէն աւելի հացագործներու չուկային վրայ կը խուժէին։ Մաքսատան մթերանոցներուն վրայ յարձակելու փորձ եղաւ, սակայն զինուորները արգիլեցին այդ կողոպուտը, որովհետեւ այդ մթերանոցներուն մէջ կը գտնուէին ո՛չ միայն Իտալացիներու, այլ և ֆրանսական, գերմանական և անգլիական հպատակներու ապրանքներ»։

⁂ Սթէֆանի գործակալութիւնը կը հեռագրէ առջի օրուան թուով. «Ափրիկեան Տրիպոլիս արշաւախումբ ղրկելու գործողութիւնները կը շարունակուին կանոնաւորապէս։ Այլ և այլ նաւահանգիստներու մէջ փոխադրանաւեր կը պատրաստուին՝ զօրքը չուտով փոխադրելու համար։ Որոշուեցաւ մօտաւորագոյն նաւահանգիստներէ չոգենաւ գնել զօրքը։ Մեծ և փոքր նաւահանգիստներէ նաւ պիտի գրուին զինուորները։ Իսկ կղզիներու և հարաւային Իտալիոյ նաւահանգստներէն զօրք ղրկելու գործողութիւն չպիտի կատարուի, որովհետեւ այն տեղերը այս գործողութիւնները կրնան վտանգուիլ թշնամի մարտանաւերու յանկարծական յարձակումներուն պատճառաւ, փախուստ տալով մեր նաւատորմին հսկողութենէն։ Զօրքերը նաւ գնելու այս տրամադրութիւնները կը բացատրեն նաեւ մեր նաւատորմին կատարած գործողութիւնները Ադրիական ծովուն մէջ, որովհետեւ անհրաժեշտ է ջնջել ըլլայ թշնամի ո և է նաւէ, որպէսզի մեր փոխադրանաւերուն վնաս չհասնի։ Թէեւ մեր զօրքերը փոխադրելու համար նաւերու պատրաստութիւնը մեծ փութով առաջ կը տարուի, սակայն կարելի չէ ըսել այժմէն թէ փոխադրանաւերը ե՞րբ պիտի կրնան ճամբայ ելլել իրենց գտնուած նաւահանգիստներէն, ծովուն բացը միանալու և յետոյ երթալու համար այն տեղերը, ուր զօրքը ցամաք պիտի ելլէ։ Բայց սպասողական այս մէկ քանի օրերը կորսուած ժամանակ պէտք չէ համարուին, որովհետեւ անհրաժեշտ է նաւատորմին համար, որպէսզի անհրաժեշտ թշնամի նաւերուն դէմ գնելով փոխադրանաւերը կարենան համախումբ և անարգել կատարել իրենց ուղեւորութիւնը»։

⁂ Սիկիլիայէն առջի օրուան թուով կը հեռագրեն թէ իրիկուան ժամը 5½ին սկսող իտալական գրոհը պարզուած է Տրիպոլսոյ ամրութեանց վրայ։

⁂ «Նոյէ Ֆրայէ Բրէսէ» կէս-պաշտօնական աղբիւրէ կը ծանուցանէ թէ իտալական կառավարութիւնը բանակցութեան պիտի մտնէ Թուրքիոյ հետ, Ափրիկեան Տրիպոլսոյ ռմբակոծումէն և գրաւումէն յետոյ միայն։

⁂ Ռուս կառավարութիւնը ջանքեր կ'ընէ Միացեալ Նահանգներու նախագահ Պ. Թաֆթի միջնորդութիւնը խնդրելու համար ներկայ պատերազմին առթիւ։

⁂ Լոնտոնի պաշտօնաթերթը յայտարարութիւն մը հրատարակելով կ'ըսէ թէ Մեծն Բրիտանիա չէզոք պիտի մնայ Թուրքիտալական պատերազմին մէջ։ Այն ամէն Անգլիացիները, որոնք չէզոքութիւնը կը բռնաբարեն, խիստ պատժելու պիտի ենթարկուին։

⁂ Բազմաթիւ Անգլիացիներ օսմ. դեսպանատունը ներկայացած են կամաւոր արձանագրուելու և օսմ. բանակին մէջ ծառայելու համար։ Այդ առաջարկը մերժուած է։

⁂ «Նոյէ Ֆրայէ Բրէսէ» կ'ըսէ թէ բազմաթիւ անգլեացի սպաներ այս օրերս ճամբայ ելած են, Մինիխի և Թրիէսթէի ճամբով Եգիպտոս երթալու համար։

⁂ Նախարարական տագնապը կը շարունակէ ու Սաիտ փաշա ծանր դժուարութեանց կը հանդիպի Դահլիճը կազմելու համար։ Ոչ ոք կ'ուզէ ներկայ դժնդակ կացութեան մէջ պատասխանատուութեան բաժին մը ստանձնել, դահլիճին անդամակցելով։ Ճիշդ այն միջոցին որ երկիրը զօրաւոր կառավարութեան մը պէտք ունի, Թուրքեւիտալական պատերազմին մէջէն կարելի եղածին չափ քիչ վնասով դուրս ելլելու համար, դահլիճին կազմութիւնը օրերով կը ձգձգուի ի վնաս երկրին ներքին ու արտաքին քաղաքականութեան։ Եպարքոս Սաիտ փաշա գիչեր ցերեկ կ'աշխատի նախարարութիւնը կազմելու, բայց ամէն կողմէ դժուարութեանց կը հանդիպի։ Առջի օր եպարքոսը Հիւսէյին Հիլմի փաշայի հետ տեսակցեցաւ նախարարական կազմութեան մասին և այս առթիւ Ափր. Տրիպոլսոյ կացութեան վրայ խորհրդակցեցաւ անոր հետ։ Վարչապետը նոյնպէս հրաւիրեց Քեամիլ փաշան և Կազի Ահմէտ Մուխթար փաշան, խորհրդակցելու համար, սակայն Քեամիլ փաշա գիշերը անգլիական դեսպանատան մէջ ճաշած ըլլալով ուշ ատեն Թէրապիայէն քաղաք դարձաւ օթօմոպիլով։ Ճամբան օթօմոպիլը վնասուելով՝ մէկուկէս ժամ յապաղում ունեցաւ։ Քեամիլ փաշա յոգնած զգալով ինքզինքը, չկրցաւ Սաիտ փաշայի հետ խորհրդակցիլ։ Կազի Ահմէտ Մուխթար փաշա ալ Գասըքէօյ բնակելուն, հեռագրեց թէ չէր կրնար գիշերը ուշ ատեն քաղաք իջնել, հաղորդակցութեան միջոց չգտնուելուն համար։ Եպարքոսը առջի գիշեր մինչեւ ուշ ատեն նախորդ դահլիճին անդամներուն հետ խորհրդակցեցաւ կացութեան վրայ։ Ծերակուտական Հիւսէյին Հիլմի փաշա և Արիֆ Թիւի փաշա, Վիէննայի օսմ. դեսպան Րէշիտ փաշա, որոնց նախարարական պաշտօններ առաջարկուած են, դահլիճին մէջ մտնել չեն ուզեր։ Ներքին գործոց նախարար Խալիլ պէյ ալ մերժողական պատասխան տուած է։ Ծերակուտական Արիֆ Թիւրքի պէյ չի հաւանիր թղթատարական նախարարութիւնը ընդունելու։ Նախորդ Դահլիճէն պատերազմական, դատական և կրթական նախարարները միայն կը հաւանին նոր նախարարութեան մէջ մտնելու։ Գրիգոր էֆ. Սինապեան չընդունիր երկրագործական նախարարութիւնը։ Եթէ երբեք Սաիտ փաշա մինչեւ այս իրիկուն չյաջողի դահլիճը կազմել, իր հրաժարականը պիտի տայ Սուլթանին և վարչապետութիւնը պիտի յանձնուի Քեամիլ փաշայի։ Սաիտ փաշա սկզբան առաջարկած է որ Քեամիլ փաշա ընդունի արտաքին գործոց նախարարութիւնը, բայց անոր մերժումին վրայ, առաջարկած է որ ան ստանձնէ վարչապետութիւնը։ Քեամիլ փաշա ատարկած է որ չի կրնար հիմակուան նախարարներով գործ տեսնել։ Քեամիլ փաշա կ'ըսէ թէ Սահմանադրութեան համաձայն Խորհրդարանը պէտք է գոյութիւն ունենայ, Դահլիճը կազմելու և հաւնելու համար թէ Խորհրդարանին վստահութիւնը կը վայելէ՞։ «Թանզիմաթ» կ'ըսէ թէ Սաիտ փաշա եթէ յաջողի դահլիճը կազմել, Սուլթանին պիտի առաջարկէ Խորհրդարանը լուծել իսկոյն, առարկելով թէ չի կրնար անոր հետ գործ տեսնել։ «Թանին» կը հերքէ Սաիտ փաշայի հրաժարման լուրը և իր խմբագրապետը առջի իրիկուն տեսակցութիւն մը ունեցաւ եպարքոսին հետ։ Քեամիլ փաշա առջի օր Վերին Վոսփոր երթալով եւրոպական դեսպաններէն ոմանց այցելութիւն տուաւ։

⁂ Աթէնքէն քաշուած հեռագրի մը համաձայն, իտալա՛կան նաւաբաժինը Արթայի ծոցին մէջ գտնուող օսմ. թորփիլահալածներէն պահանջած է անձնատուր ըլլալ, հակառակ պարագային ռմբակոծելու սպառնալիքով։

⁂ Սֆաքսէն (Թունուզ) լուր կը տրուի թէ Բարիզի օսմ. զինուորական կցորդ Ալի Ֆէթհի պէյ և թուրք սպաներ ու ըմպիչներ ցամաք ելած են կապէս, Սֆաքսի մօտ, Տրիպոլիս երթալու համար։ Հոնկէ ինքնաշարժ կառքերով Տրիպոլսոյ սահմանագլուխը կ'ուղղուէին, երբ Պէնկարտոննայի մէջ Թունուզի իշխանութիւնները թոյլ չեն տուած։ Ատոնք Սֆաքսի մէջ հրահանգի կը սպասեն։

⁂ Ճափոնի կառավարութիւնն ալ յայտարարած է թէ չէզոք պիտի մնայ ներկայ պատերազմին մէջ։

⁂ Գերմանական թերթ մը կ'ըսէ թէ Գերմանիոյ միջնորդութեան առթիւ Հագգը փաշա Կ. Պոլսոյ գերման դեսպանին սա խօսքը ըրած է. «Միշտ գերմանական ոգի ունեցող քաղաքականութեան մը հետեւած ենք։ Կը յուսամ թէ Գերմանիա մեզ չպիտի լքէ»։

⁂ Բարիզէն հեռագիր մը կը ծանուցանէ թէ Աւստրիա և Անգլիա պիտի միջամտեն, եթէ երբեք պատերազմը չսահմանափակուի Ափրիկեան Տրիպոլսոյ մէջ։ Թրքական թերթերը յոյս կը յայտնեն որ Թուրքերը դիւցազնական դիմադրութիւն մը ընեն Տրիպոլսոյ մէջ։

⁂ «Փորթիքօ տ'Իթալիա» սա հեռագիրը ստացած է Պարիզէն, սեպտ. 20 թուով. «Իտալական «Մալֆէթթա» չոգենաւը, որ Իտալիոյ և Արեւելքի միջեւ կ'երթեւեկէ, երէկ գիշեր Տուրացցոյէն կը մեկնէր, երբ յանկարծ հինգ թորփիլանաւերու կողմէ պաշարուեցաւ։ Թորփիլանաւերը փորձեցին գրաւել զայն, բայց «Մալֆէթթա» բոլոր լոյսերը մարեց և գնացքը արագացնելով հեռացաւ։ Օսմ. թորփիլանաւերը շարունակեցին հետապնդումը, բայց ծովը ալեկոծեալ ըլլալուն, ստիպուեցան ետ կենալ իրենց հետապնդումէն»։

⁂ Շէնքինէն կը հեռագրեն թէ իտալական մարտանաւ մը նաւահանգիստ մըտնելով իտալական ուրիշ մարտանաւի մը միացած է։ Վերջերս գրաւուած «Սապահ» փոխադրանաւուն մէջ մէկ նաւապետ և տասներկու զինուորներ կային։

⁂ Իզմիթի ծովախորշին մէջ գտնուող իտալական զրահանաւ մը գրաւուելով Ցարանտոյ ղրկուած է։

⁂ Տէրութիւնները Իտալիոյ խոստացած են չէզոք մնալ որքան ատեն որ կռուութիւններ առաջ չգան Պալքաններուն մէջ։

⁂ Տէլէ Սալաձէն կը հեռագրեն թէ իտալական նաւ մը նշմարուած է տասը մղոն հեռուէն։ Սակայն յետոյ կորսուած է հետքը։

⁂ Բրէվէզայէն կը հեռագրեն թէ իտալական մարտանաւերը ծովուն բացերը կը պտտին, առանց կրակ ընելու քաղաքին վրայ։

⁂ Առողջապահական վարչութեան մէջ աշխատող ութը իտալացի պաշտօնեաները ճամբուած են։

⁂ Քաղաքապետութիւնը սկսած է մայրաքաղաքս գտնուող Իտալացիներուն ցուցակը պատրաստել, ուր կը նշանակուին բնակատեղիները ու զբաղումները։

⁂ Իտալական յածանաւակ մը առջի գիշեր Ավլոնիայի նաւահանգիստը մտնելով չորս կողմը հետազօտած է։ Սակայն, առանց խարիսխ նետելու, քիչ յետոյ հեռացած է։

⁂ Հռոմի Պապը մեծ հետաքրքրութեամբ կը հետեւի Ափրիկեան Տրիպոլսոյ խնդրին։ Ամէն վայրկեան լուրի կը սպասէ։ Պապը յանձնարարած է որ կրօնաւորները աղօթեն իտալական նաւատորմին յաջողութեանը համար։

⁂ «Թրիպունա» կը յայտարարէ թէ Թուրքիա հաւանած չըլլալով Ափրիկեան Տրիպոլսոյ յանձնուելուն, Իտալիա չի կրնար առաջարկներ ընել կարգադրութեան մը յանգելու համար։ Իտալական թերթը կ'ըսէ թէ միւս տէրութեանց և մանաւանդ իր դաշնակիցներուն պէս Իտալիա խաղաղասիրական կարգադրութիւն մը ընելու էր, քանի որ տէրութիւնները ինքնաբերաբար կուտան մը պատրաստած էին Պոլսոյ մէջ։ Առ այժմ Իտալիա չի կրնար թշնամութիւնները դադրեցնել մինչեւ որ Բ. Դուռը ընդունելի առաջարկներ չներկայացնէ։

⁂ Իտալական թորփիլանաւ մը Հոտէյտայի մօտ ընկղմած է քանի մը շոգենաւեր, որոնք ծովեզերքին վրայ կը հսկէին։ «Բէյքը Շէվքէթ» թորփիլահալածը բռնադատուած է իտալական թորփիլանաւը՝ հեռանալու։ Օսմ. հեռագրական գործակալութիւնը սապէս կը պատմէ իրողութիւնը։ Իտալական երկու զրահաւորներ Հոտէյտա հասնելով օսմ. չոգենաւ մը ընկղմած են։

⁂ «Թրիպունա» կ'ըսէ թէ զինուոր և ռազմամթերք պարունակող օսմ. չոգենաւ մը գրաւուած ըլլալուն համար գրաւման ատեան մը կազմուած է ծովակալներէ և դատաւորներէ։

⁂ Լոնտոնէն քաշուած հեռագիր մը կը ծանուցանէ թէ Բարկայի նաւահանգիստը և մաքսատունը իտալական զինուորներուն կողմէ գրաւուած են։ «Թանին» կը հերքէ այդ լուրը, ըսելով թէ ո և է պաշտօնական լուր չէ հասած այդ մասին։

⁂ Կը հաւաստուի թէ իտալական նաւաբաժինը չի կրնար աւելի երկար ատեն մնալ իր գտնուած տեղը։ «Բոյրաղ» հովուն պատճառաւ, որ մօտերս պիտի սկսի փչել, իտալական մարտանաւերուն համար անկարելի պիտի ըլլայ Ափրիկեան Տրիպոլսոյ ջուրերուն մէջ կենալ անվտանգ, մանաւանդ որ ապահով նաւահանգիստ մըն ալ չի գտնուիր մօտերը։ Այդ պատճառաւ Իտալացիները կը փութացնեն Ափրիկեան Տրիպոլիսը գրաւելու գործողութիւնը։

⁂ Եէմէնի բանակէն արձակուած զինուորներ ռուսական երկու փոխադրանաւերով Սուէզի մօտեցած ատեննին պատերազմի հրատարակութեան լուրը իմացուած է։ Երկու չոգենաւերը, առանց ջրանցքէն անցնելու, ետ դարձած են։

⁂ Ա. վօրաքանակի հեծելազօրքի քննիչ Իզզէթ Ֆուատ փաշա սա բաց նամակը ուղղած է Իտալացիներուն. «Նախորդ րէժիմը նաւային միջոցներէ զրկած ըլլալով մեզ, դժուար պիտի ըլլայ Իտալացիները վտարել մեր հեռաւոր ստացուածքներէն։ Բանակի մը համար, որ փառաւոր անցեալ մը չունի բնաւ ու ո՛չ մէկ տեղ յաղթական եղած է, շատ դիւրին է պատերազմ հրատարակել կարիճներու դէմ, որոնց հետ չպիտի կռուի բնաւ։ Ատոր տրամաբանութեան պէս բան մըն է։ Հետեւաբար պիտի Իտալացիներուն սպարել կը կարդամ. Թո՛ղ զինուոր հանեն մեր մօտ — և կամ թէ մենք իրենց մօտ երթանք — մէկ երկու զօրաբանակով ու բացարձակապէս հաւասար ուժերով։ Թո՛ղ իրենց լաւագոյն զօրավարները ընտրեն ու կռուի վայրը, զինուորական պայմանները և ուժերը ճշդուին չէզոք տէրութեանց զինուորական կցորդներուն կողմէ։ Եւ այսքան անուղիղ կերպով սկսած պատերազմը յաւիտենական ամօթ մը չպիտի ըլլայ իտալական բանակին համար և անկէ պահած յիշատակները թոյլ չպիտի տան որ ապագային պատերազմ հռչակէ բանակի մը դէմ, որ պատրաստ է մինչեւ վերջը պաշտպանելու իր երկրին հողային ամբողջութիւնը։»

⁂ Բենդերպուրկէն հեռագիր մը կը հերքէ այն լուրը թէ Ռուսիա զօրահանութեան ձեռնարկած ըլլայ։

⁂ Մայրաքաղաքիս իտալական հիւանդանոցը չպիտի փակուի կառավարութեան թոյլտուութեամբ։

⁂ «Թօքաթ» թորփիլանաւին Իտալացիներուն կողմէ ընկղմումը մեծ վիշտ պատճառած է Գոնիացիներուն։ Ժողովուրդը հեռագիր մը ուղղելով կառավարութեան, հարցուցած է թէ քանի՛ ոսկիով գնուած է այդ թորփիլանաւը։ Այդ հեռագրին մէջ ժողովուրդը պատրաստակամութիւն յայտնած է պէտք եղած գումարը հանգանակելով Պոլիս ղրկելու, որպէս զի թորփիլանաւ մը գնուի և անունը «Թօքաթ» դրուի։

⁂ Սելանիկի իշխանութիւնները իտալահպատակներու պատկանող ութը գրասենեակներ փակած են։ Իտալացիները կը շարունակեն քաղաքէն հեռանալ։ Ընդամէնը 2,780 իտալահպատակ կը գտնուի Սելանիկի մէջ։

⁂ Ինչպէս յայտնի է, անգլիական մամուլը քանի մը օրէ ի վեր իր լեզուն փոխած է և համակրութիւն կը յայտնէ Թուրքիոյ։ «Տէյլի Էքսբրէս»ի խմբագրութիւնը Սաիտ փաշայէ խնդրած է որ լակոնական հեռագրով մը իր կարծիքը յայտնէ օսմ. կայսրութեան վարչական գործերուն և դահլիճին հետեւելիք ուղղութեան վրայ։ Այդ թերթին խմբագրութիւնը կ'աւելցնէ թէ բոլոր Անգլիացիները գոհ պիտի մնան, եթէ Սաիտ փաշա լուսաբանէ Անգլիոյ հանրային կարծիքը, որ արդէն նպաստաւոր է Թուրքիոյ։

⁂ Սելանիկի իտալական հիւպատոսը ուզած է կուսակալին հետ տեսակցիլ, բայց կուսակալը մերժած է։

⁂ Երեսփոխան Զիւմէնթի «Սթամբոլ»ի մէջ պարծանքով կը խօսի Իտալիոյ դիւանագիտական սքանչելի գիրքին վրայ։ Երեսփոխանը կ'ըսէ թէ հակառակ անգլիական մամուլին անբարեացակամ լեզուին, Սըր Էտուըրտ Կրէյ խիստ բացորոշ և բարեկամական բացատրութիւններ տուած է Անգլիոյ բռնելիք ընթացքին վրայ։

⁂ Իտալական թերթերը ի վեր կը հանեն ժողովրդեան և մանաւանդ կղերական դասուն ցանկութիւնները պատերազմին առթիւ։ Իտալիոյ թագաւորութիւնը հիմնուելէն ի վեր կրօնական թերթերը այսքան ուժ չէին տուած կառավարութեան՝ Թուրքեւիտալական պատերազմին սկզբնաւորութենէն ի վեր։

⁂ Կամաւորներու արձանագրութիւնը մեծ փութով առաջ կը տարուի Պրուսայի մէջ։ Մինչեւ հիմա 4000 հոգի արձանագրուած են։ Իտալացիներուն դէմ ո և է բռնութիւն ի գործ չի դրուիր։

⁂ Իտալական կառավարութիւնը խիստ միջոցներ ձեռք առած է հեռագրական և հեռաձայնական հաղորդակցութեանց մասին։ Ոչ մէկ հեռագիր չընդունուիր։ Նամակները կը բացուին։ Դիւանագիտական ծածկագիր հեռագիրները մեծ յապաղումներու կ'ենթարկուին։

ԱՐԵՒԵԼՔԻ ԹԵՐԹՕՆԸ 136

ԱՊՏԻՒԼ ՀԱՄԻՏ ԵՒ ՇԵՐԼՕՔ ՀՈԼՄՍ

ՀԵՂԻՆԱԿ՝ ԵՐՈՒԱՆԴ ՕՏԵԱՆ

ԵՐԿՐՈՐԴ ՄԱՍ
ԴԷՊԻ ԱՔՍՈՐ

ԳԼՈՒԽ ԺԳ.

— Շիտակը ես ալ շատ կը փափաքիմ այս ծառայութիւնը մատուցանել ձեզի, սակայն ափսո՜ս որ տրուած հրամանը շատ բացարձակ է։

— Բայց քանի որ կարելի պիտի ըլլայ մեր այս փոխադրութիւնը գրեթէ լռութեան ծածկել և մեզ ցամաք չհանած ուրիշ շոգենաւ մը պիտի փոխադրէք, կրնաք առանց անպատեհութեան այս ծառայութիւնը մատուցանել մեզ... բաց աստի այդ արգելքը ձեր վրայ դրուած է, ինչպէս մեր բարեկամ Խաւակա Թէվֆիք ինձ բացատրեց, ձեր շոգենաւին մէջ գտնուած աքսորեալներու առթիւ, արդ, կրնաք ապահով ըլլալ որ մենք ո և է փորձ չպիտի ընենք անոնց հետ յարաբերութեան մտնելու կամ զանոնք փախցնելու...

Անգլիացին այս խօսքերը արտասանեց ինդ.ալով։ Յետոյ, խօսքը երկարացնելով ըսաւ.

—Այսպէս ուրեմն, այս փոխադրութեան հաւանելով, ո և է կերպով անտառած չէք ըլլար ձեզ տրուած հրամանին ոգւոյն, ո և է պատասխանատուութիւն չէք հրաւիրեր ձեր վրայ և միւս կողմէ հարիւր լիրան ոսկի շահ մը կ'ընէք...։

Օսման նաւապետ վարանոտ շարժում մը ըրաւ որ ո՛չ հաւանութիւն կը նշանակէր և ո՛չ ալ մերժում, բայց Անգլիացին տեսաւ որ նախկին ընդդիմութիւնը շատ տկարացած էր։

— Վերջի՛ն խօսք մը ըսեմ, շարունակեց, չէզոքի նաւապետին նայելով, երկու հարիւր ոսկի կը վճարեմ, եթէ այս փոխադրութի՞ւնը կատարելու յանձն առնէք... կ'ընդունի՞ք, այո՛ կամ ո՛չ։

Օսման էֆ. Խաւակա Թէվֆիքի դարձաւ հարցական ակնարկով մը։

— Մարդ յիմար ըլլալու է այսպիսի առաջարկ մը մերժելու համար, ըսաւ Եգիպտացին։

Երկո՛ւ հարիւր ոսկի. արդարեւ արհամարհելի գումար մը չէր և այսպիսի բացառիկ շահ մը յաճախ չէր ներկայանար։ Բախտ մըն էր այս որ իր ոտքովը կուգար և Եգիպտացիին ըսածին պէս յիմարութիւն էր մերժելը։

— Ձեր պատասխանին կը սպասեմ, ըսաւ Անգլիացին ոտքի ելլելով։

— Լա՛ւ, կ'ընդունիմ, պատասխանեց նաւապետը, բայց պայմանով մը։

— Ի՞նչ պայման։

— Մեր շոգենաւը գիշերը պիտի անցնի ջրանցքէն, հետեւաբար պէտք է որ դուք ալ գիշերը գաք, ճիշդ շոգենաւը ճամբայ ելած միջոցին. յետոյ, ձեր կերակուրը պէտք է որ միասին բերէք։

— Շատ լաւ, պատասխանեց Անգլիացին, ժամը քանի՞ին ճամբայ պիտի ելլէք։

— Ժամը եւրոպական ինընին։

— Ուրեմն մենք ալ շոգենաւ կուգանք իննին տասը մնացած։

— Այո՛։

— Կ'ուզէ՞ք որ իբրեւ թերհաշիւ ձեզի վճարում մը ընեմ։

— Շատ շնորհակալ կ'ըլլամ։

Անգլիացին գրպանէն արծաթ քսակ մը հանեց և սեղանին վրայ համրեց քսան անգլիական ոսկի։ Յետոյ, ըսաւ.

— Հաճեցէ՛ք ընկալագիր մը տալ ինծի։

— Ամենայն սիրով, պատասխանեց նաւապետը գրպանէն տետրակ մը հանելով և խնդրած ընկալագիրը պատրաստելով։

Անգլիացին թուղթը գրպանեց և բարեւելով մեկնեցաւ։

— Անաւասիկ անյուսալի բախտ մը, գոչեց Խաւակա Թէվֆիք երբ նաւապետին հետ առանձին մնաց։

Օսման էֆէնտի իր ստացած ոսկիներուն հինգը բարեկամին տուաւ, ըսելով.

— Ահա՛ քու միջնորդչէքդ։

— Միթէ քիչ չէ՞ աս, երկու հարիւր ոսկիի համար, ըսաւ միւսը դժգոհ դէմքով մը։

— Մեծ պարգեւը Անգլ՛ացիներէն պիտի առնես անշուշտ, պատասխանեց նաւապետը խնդալով։

Եգիպտացին առանց պատասխանելու դըրամը գրպանեց, յայտնի էր որ նաւապետին գիտողութիւնը ճիշդ էր, քանի որ Խաւակա Թէվֆիք չպնդեց իր պահանջումին վրայ։

Քանի մը գաւաթ գարեջուր եւս խմելէ ետքը, երկու բարեկամները իրենց հաշիւը մաքրեցին ու հեռացան սրճարանէն։

Մինչեւ իրիկուն Օսման նաւապետ զուարթ օր մը անցուց Խաւակա Թէվֆիքի հետ, ուտելով, խմելով, զբօսնելով։ Գիշերուան ճաշն ալ քաղաքը ընելէ ետքը, եօթուկէսին վերադարձաւ շոգենաւ, մեկնումի պատրաստութիւններուն հսկելու համար։

Ճիշդ ժամը իննին քառորդ մնացած նաւապետը իր կամրջակին վրայէն նշմարեց նաւակ մը որ շոգենաւին կը մօտենար և իսկոյն հրամայեց իր մարդոց որ նաւակին մէջ գտնուողներուն թոյլ տան շոգենաւ ելլելու։

Քանի մը վայրկեան վերջ երկու կին և երեք այրեր որոնց մին ցերեկը նաւապետին հետ տեսակցող անձն էր, մտան շոգենաւ և նաւապետի յարկաբաժնին մէջ անցուեցան։

Կիները յոգնած և քիչ մը անհանգիստ ըլլալով, իսկոյն իրենց խցիկները քաշուեցան, մինչ երեք այրերը դուրսը մնացին։ Այս հինգ ուղեւորները իբրեւ բնանաւակ մը միայն ունէին զոր կիներու խցիկը դրին։

Նաւապետը զարմանք յայտնեց այսքան երկար ուղեւորութեան մը համար այսքան քիչ բեռ ունենալնուն, սակայն Անգլիացին բացատրեց թէ իրենց անօթները ուղղակի Ճիպութի ղրկած են արդէն և թէ հետերնին ճամբու անհրաժեշտ պիտոյքներ միայն առած են։

Նաւուղիղը արդէն եկած էր գրաւելու նաւապետին տեղը և ելեկտրական գործիքը դրուած էր շոգենաւին ցռուկը իր լուսարձակումներով ճամբան լուսաւորելու համար։

Ժամը ինը քառորդ անցած շոգենաւը սկսաւ դանդաղօրէն շարժիլ և մտնել ջրանցքին մէջ։

(Շարունակելի)

⁂ Օսմ. Նաւատորմը Տարանթէլ կը գտնուի մինչ՝ Հակառակ շրջած զրոյցներուն, օսմ. նաւատորմը Պէրութի մէջ հեռագիր ստացած է, պատերազմին հրատարակութիւնը ծանուցանող։ Այդ պատճառաւ չէ կրցած իր ածուխի պաշարը լրացնել և դժուարութեամբ հասած է Տարանթէլ, դանդաղ յառաջացումով մը։

⁂ «Թանին» երէկուան խմբագրականին մէջ կ'ըսէ թէ Թուրքիա չի վախնար որ Պալքաններու մէջ կնճռոտութիւններ առաջ գան, քանի որ մեծ տէրութիւնները մինչեւ հիմա իրերու վիճակը անփոփոխ պահած են Պալքաններուն մէջ։ Թուրք թերթը հաւատ չընծայեր այն զրոյցներուն, որոնց համաձայն, պալքանեան պետութիւնները, Թուրքիոյ ներկայ դժուարութիւններէն խրախուսուած, կնճռոտութիւններ պիտի յարուցանեն, իրենց նպատակները իրագործելու համար, առանց ականջ կախելու տէրութեանց խորհուրդներուն։ «Թանին» կը խոստովանի որ օսմ. նաւատորմը չի կրնար իտալական նաւատորմին դէմ պատերազմիլ, բայց իր ցամաքային բանակով կրնայ յաղթել պալքանեան երկիրներուն։ Իսկ եթէ Թուրքիան բաժնելու մասին համաձայնութիւն գոյացած է եւրոպական մեծ տէրութեանց միջեւ, այն ատեն Թուրքիոյ կը մնայ իր պատուովը մեռնելու, կ'ըսէ «Թանին»։

ՕՍՄ. ՔՈՄԻԹԷԻՆ ԸՆԴՀ. ԺՈՂՈՎԸ

Օսմ. Քոմիթէին Ընդհ. Ժողովի երկրորդ նիստը անցեալ կիրակի օր գումարուած է Սելանիկի մէջ։ Ժողովը որոշած է Ափրիկեան Տրիպոլսոյ խնդրին առթիւ երկու յայտարարութիւններ հրատարակելու, մէկը Թուրքիոյ հանրային կարծիքին, իսկ միւսը Եւրոպայի հանրային կարծիքին ուղղելու համար։ Այդ յայտարարութիւնները պատրաստուելէ և վաւերացուելէ յետոյ մամուլին հաղորդուած են։ Ժողովին մէջ առաջարկուած է Սելանիկի յոյն թերթերէն ոմանք դադրեցնել տալ, օսմ. Նաւատորմին վրայ սուտ լուրեր հրատարակելնուն համար։ Այդ մասին յանձնաժողով մը կազմուած է, օրինական միջոցներ ձեռք առնելու համար. Ժողովուրդը Իտալացիներուն դէմ գրգռուած ըլլալով, որոշուած է հարկ եղած միջոցները ի գործ դնել, այդ գրգռումը հանդարտեցնելու համար։ Ժողովին կողմէ շրջաբերական մը պատրաստուած է, որով կառավարութեան պիտի առաջարկուի ամէն ծայրայեղ միջոցներ ձեռք առնել Իտալացիներուն նկատմամբ և զանոնք վտարել երկրէն։ Ընդհ. Ժողովը գիշերն ալ նիստ գումարելով Նիզամին կանոնագրին վրայ խորհրդակցութիւն կատարած է։ Խորհրդարանը նիստի հրաւիրուած ըլլալով Ընդհ. Ժողովը կը փութացնէ աշխատութիւնները։ Եւ որովհետեւ անկարելի պիտի ըլլայ օրակարգին վրայ գտնուող բոլոր խնդիրներով զբաղիլ մէկ շաբթուան մէջ, հաւանական է որ խորհրդակցութիւնները դադրեցուցուին առայժմ, յառաջիկայ տարի աւելի կանուխ գումարուելու համար։

«ԲՐՕՍՕՏՕՍ» ԴԱՏԻ ՔԱՇՈՒԱԾ

Պատերազմական Ատեանի որոշումով «Բրօստոս» լրագիրը դադրեցուցուեցաւ և թերթին պատասխանատուն Պատերազմական Ատեանին կողմէ դատի պիտի քաշուի սուտ լուր մը հրատարակած ըլլալուն համար, որուն համաձայն կառավարութիւնը եկմտական յանձնառութիւնները չպիտի կ'րնայ կատարել և բոլոր հասոյթները ազգային ինքնապաշտպանութեան պիտի յատկացնէ։

ՔՈԼԵՐԱՆ

Կ. Պոլսոյ զինուորներուն մէջ քոլերայի դէպք չի պատահիր։

⁂ Այսօր օր քաղաքապետական առողջ. քննիչը Ֆէրիքէօյի, Թաթավլայի և Շիշլիի կողմերը երթալով առողջապահական միջոցներ ձեռք առաւ փողոցներու, փուռերու, նպարավաճառանոցներու, ճաշարաններու և օթէլներու մաքրութեան մասին։

ԿԱՑՈՒԹԻՒՆԸ ԱՆԱՏՕԼՈՒԻ ՄԷՋ

Վանայ կուսակալէն հասած հեռագիր մը կը ծանուցանէ թէ ծերակուտական Ասփուլ-Գատէր էֆ.ի և եղբօրորդիին միջեւ ծագած վէճը տակաւին չէ կարգադրուած։ Ատոնք նահանգին կեդրոնը հրաւիրուած էին։ Ներքին գործոց Նախարարին հրամանով, կուսակալը այդ երկու անձերուն հետ Շէմտինան գացած է, խնդիրը կարգադրելու համար։

ՀՈՒՐՐԻԷԹ ՆՊԱՐԱՎԱՃԱՌԱՆՈՑԸ
ՆՈՐ ՆԱՄԱԿԱՏԱՆ ԴԻՄԱՑ, ԹԻՒ 16
ԷՊՈՒ ԱՂԱՃԱՑԷ ԼՏԻՊ ԷՐԶՐՈՒՄԻ

ԱՄԵՆԱԸՆՏԻՐ ԿԱՐԱԳ

Այս անգամ Եւրոպայէն բերել տուած է ամէնէն ընտիր կարագները։ Նոյնպէս այդ վաճառատան մէջ կը ծախուին Տրապիզոնի, Հալէպի, սպերիական, Դանուբի անխառդախ իւղերը և առանձին նպարեղէնի վերաբերեալ ամէն տեսակ ընտիր ուտեստեղէններ։ Հաճոյութեամբ կը խնդրուի անգամ մը այցելել սոյն վաճառատունը։ 18—50

ԱԶԳԱՅԻՆ ԿԵԱՆՔԸ

ԽԱՌՆ ԺՈՂՈՎ

Խառն Ժողովը գումարուեցաւ երէկ Ղալաթիոյ խորհրդարանին մէջ։ Պատր. Տեղապահ Սրբազանը կ'եկին գրով մը ծանուցած էր թէ անձնական տկարութեան պատճառաւ ստիպուած էր բացակայ մնալ և այս նիստին։ Ա.— Կարօտ ուսանողներու խնամակալութեան մասին Յանձնաժողովոյ կողմէ կանոնաց ծրագիր մը պատրաստուած և Ուսումն. ու Տնտես. խորհուրդներու կողմէ նախաքննուելէ յետոյ վերադարձուած էր։ Ժողովը ուշադրութեան առաւ նոյն ծրագիրը և առաջարկուած բարեփոխութիւններով հաստատեց և որոշեց հաղորդել Յանձնաժողովին՝ գործադրութեան դրուելու համար։ Բ.— Տնտես. խորհուրդը գրով մը դիտել կու տար թէ Եսայեանի կտակէն ցարդ իրագործուած գումարը մեծ մասամբ արժեթղթերէ կը բաղկանայ և իր արդի վիճակին մէջ նուազ հասոյթ կը բերէ, և առաջարկած էր հաստատուն կալուածի մը վերածել աւելի հասոյթ ձեռք բերելու համար։ Ժողովը ուշադրութեան առաւ այս յայտագիրը և կարօտ ուսանողներու խնամակալութեան և նպաստի միջոցները հայթայթելու խնդիրը և տեսնելով որ տակաւին ներկայացուած չէ նոյն ուսանողներու խնամածութեան ծրագիրը ու ելմտացոյցը, նախ որոշեց ընդհանուր հրաւէր մը ընել Ազգին և կարօտ ուսանողներու ի նպաստ հանգանակութեան ձեռնարկել։ Նաեւ որոշեց հրաւիրել Տնտես. Խորհուրդը որ փութացնէ ուսանողներու խնամակալութեան համար առաջարկուած ծրագիրը և ելմտացոյցը։ Դ.— Գաւառներէ վերստին Հայ ուսանողներ հասած ըլլալով որոշեց յանձնարարել ուսանողներու Նպաստամատոյց Յանձնաժողովին որ իր կազմած դասակարգերու համաձայն նոր հասած ուսանողներէն անոնք որ ուսումնական տեսակէտով ո՛չ Պոլսոյ և ո՛չ ալ գաւառներու միջնակարգ դպրոցներու մէջ կրնան տեղաւորուիլ անմիջապէս վերադարձնէ զանոնք իրենց Հայրենիքը հոգալով անոնց ճամբու ծախքը։ Իսկ միւսներուն գալով անմիջապէս բանակցութեան մտնել, Սանասարեան վարժարանի խնամակալութեան և Միացեալ Ընկերութեանց Տնօրէն Ժողովին հետ, և անոնցմէ որոշեալ թուով միջնակարգ դպրոցներ մտնելու կարողութիւն ունեցողները դնել տալ Կարնոյ Սանասարեան վարժարանի և Վանայ Նորահաստատ վարժապետանոցին մէջ, ջանալով որ նոյն աշակերտներու ծախքերը հոգացուին նոյն կրթական հաստատութեանց կողմէ։ Նոյնպէս Կեդր. վարժարանի և պետական դպրոցներու համար որոշեալ հարիւր թիւը չանցնելու պայմանաւ և այդ նորեկ ուսանողներէն անոնք որ ուսումնապէս ի վիճակի են Կեդրոնական վարժարան ընդունուելու և կամ արձանագրուած են Պետական վարժարաններու մէջ Յանձնաժողովը առնէ իր խնամածութեան տակ առ այժմ վճարելով անոնց խրաքանչիւրին համար տարուան ընթացքին մէջ որոշեալ քանակութեան հիման վրայ սահմանեալ թոշակները։ Այս վճարմանց համար որոշեց յանձնարարել Տնտես. Խորհրդոյ, որպէսզի այս կարգադրութեանց վերաբերեալ վճարումները ընելու համար հարկ եղած գումարը տայ Նպաստամատոյց Յանձնաժողովին՝ ուսանողներու խնամակալութեան յատկացեալ գումարէն։ Դ.— Էնկիւրիի և Տրապիզոնի առաջնորդները կը ծանուցանէին թէ տեղական իշխանութիւնները ստիպողաբար ազգապատկան վանքերու, արտերու սեփականութեանց տուրքերը կը պահանջեն, և անօրինութիւն կը խնդրեն։ Ժողովը նկատելով որ թէ այս և թէ ուրիշ նմանօրինակ հաստատութեանց մէջ կան այնպիսիներ ալ որ բոլորովին տուրքէ զերծ մնալու համար ֆէրմաններ ունին, որոշեց Թագրիրով մը Բ. Դրան դիմել և խնդրել որ հրովարտակ ունեցողները բոլորովին տուրքէ զերծ կացուցուին և այս առթիւ ընդհանուր կերպով խնդրել որ նկատի ունենալով որ նոյն վանքերը ցարդ ո՛ եւ է տուրք վճարած չեն և այժմ ալ ի վիճակի չեն գտնուիր վճարելու դիզեալ բոլոր տուրքերը, ներուին մինչեւ ցարդ դիզուած տուրքերը և նորերը կանոնաւորապէս վճարուին։ Ե.— Պանտրմա-Պալըքէսէրի Առաջնորդը նոր յայտագիր մը ուղղած էր Պանտրմայի Հայ-գիւղի եկեղեցիի սեփհական քարահանքին չահագործման մասին, և տեղեկութիւններ կու տար վարձակալ Օննիկ Տէրունեան էֆ.ի և բնակիչներու մէջ ծագած խնդրոյն հանգամանքին նկատմամբ։ Ըստ հրաւէրի Տէրունեան էֆ. եւս ներկայանալով ժողովին տեղեկութիւններ տուաւ խնդրի մասին։ Զ.— Սասունի հողային խնդրին առթիւ Մուշի Առաջնորդ Սրբազանը յայտագրով մը ինչ ինչ տեղեկութիւններ տուած էր Սլիվան-Պշերիկի թիմական յարաբերութիւններու նկատմամբ։ Եւ որովհետեւ այդ թիմերը վերջին տարիներու մէջ յանձնուած էին Տիգրանակերտի խնամակալութեան, որոշուեցաւ այդ մասին առնել նաեւ Տիգրանակերտի Առաջնորդին կարծիքը։ Է.— Բերայի գերեզմանատան խնդրոյն առթիւ իրաւագէտներէ կազմուած մասնաժողովը իր աշխատութիւնը աւարտած էր, և Բ. ատենապետ Երկանեան էֆ. ներկայացուց տեղեկագիրը, բացատրութիւններ տալով խնդրոյն այլեւայլ հանգամանքներուն նկատմամբ։ Ժողովը խորհրդակցութիւններէ յետոյ որոշեց նոյն տեղեկագրին հիման վրայ, նոր թագրիր մը մատուցանել Բ. Դրան։ Ը.— Վարչական նախորդ որոշմամբ՝ Կարապետ վրդ. Մկրտիչեան Աթէնքի հոգեւոր հովիւ կարգուած էր, և տեղւոյն հոգաբարձութիւնը ներկայացուցիչ մը կարգած էր հայթայթելու համար անոր ծախքերուն գումարը։ Ժողովը Պատր. փոխանորդին յանձնեց պէտք եղած կարգադրութիւնները ընել թէ՝ եկեղեցւոյ պարտքերուն համար որոշեալ հանգանակութեան և թէ՝ քիչնալ վարդապետի ուղեւորութեան մասին։ Թ.— Ժողովը Ուսումն. և Տնտես. Խորհուրդներու քննութիւններու արդիւնքներուն վրայ՝ հաստատեց Ակնայ Լէճք-գիւղի Աւքանայեան ընկերութեան, և Մեծ-Արմտանի Յառաջդիմական Միութեան կանոնագիրը. իսկ Տնտես. Խորհրդոյ յանձնեց նախաքննել Մագրիգիւղի Կիլիկեան որբախնամ կանոնաց, և Բինկեանի Երկրագործական Միութեան կանոնագրերը։

ՏԵՂԱՊԱՀԻ ԽՆԴԻՐԸ

Խառն Ժողովը իր երէկի նիստին մէջ նկատի առաւ Պատր. Տեղապահին հիւանդութեան խնդիրը և նկատելով որ գործերը երեսի վրայ կը մնան նամակներն ու հեռագիրները Պոմ-Պարուէն Օրթագիւղ երթալ գալուն հետեւանքով և նկատելով մանաւանդ որ Մանկունի Սրբազան հազիւ քանի մը շաբթէն կ'ապաքինի և բնակարանէն դուրս կելլէ, որոշեց որ ասկէ վերջ Պատրիարքարան հասած հեռագիրներն ու նամակները Փոխանորդը բանայ և ըստ այնմ անմիջական կարեւորութիւն ունեցողները գործադրութեան յանձնուին։

ԹԱԳՐԻՐՆԵՐ

Խառն Ժողովոյ երէկի որոշման համաձայն Բանկալթիի գերեզմանատան խնդրին առթիւ Թագրիր մը պատրաստուելով յանձնուեցաւ գործակատարին՝ ներկայացնելու համար Բ. Դրան։ Այս Թագրիրով վարչութիւնը կը պնդէ իր նախորդ տեսակէտին վրայ։

⁂ Նոյնպէս Թագրիր մը գրուեցաւ պաշտպանել իշխանութեան որպէսզի Աբարկիրի առաջն. տեղապահ Գնդամ վրդ.ի հրամանագիրը ստացուի։

ՀԱՅԿԱԿԱՆ ԴԱՒԱՌՆԵՐԸ

Վարչութիւնը նկատելով որ այս միջոցին կարելի չէ Հայաստանի բարեկարգութեանց հարցը ներկայացնել դահլիճին, երբ երկիրը տագնապալի կացութեան մը մէջ կը գտնուի, որոշեց մինչեւ Դահլիճին վերջնական կազմութիւնը սպասել։ Միւս կողմէ ինչ ինչ խորհրդակցութիւններ կատարեց Տեղապահի մասին, որ հիւանդ պառկած ըլլալով չի կրնար գործել և հետապնդութեան կարօտ բազմաթիւ խնդիրներ կը մնան երեսի վրայ։

ՎԵՐՋԻՆ ԺԱՄ

ԴԱՀԼԻՃԸ ՎԵՐՋԱՊԷՍ ԿԱԶՄՈՒԱԾ

ՊԱՏԵՐԱԶՄԻՆ ՇՈՒՐՋԸ

Երէկ առտու Երեսփ. Ժողովի նախագահ Ահմէտ Րիզա պէյ Բ. Դուռը երթալով վարչապետին հետ տեսակցութիւն մը ունեցաւ։ Այս առթիւ հրաւիրուեցաւ Պոլսոյ երեսփոխան Հիւսէին Ճահիտ պէյ և խորհրդակցութիւն մը կատարուեցաւ դահլիճի կազմութեան մասին։ Ցետոյ պատրաստուած նախարարական ցանկը կայս. Պալատ ղրկուեցաւ, վաւերացնելու համար։ Զրոյց կը շրջի թէ նոր նախարարներէն մէկ քանին իրենց հաւանութիւնը յայտնած չըլլալով, կայս. իրատէն պիտի ուշանայ։ Ահաւասիկ դահլիճին կազմը.—

Եպարքոս՝ Սաիտ փաշա։

Շէյխ-իւլ-Իսլամ Եդիրնէցի Խալիլ էֆ.։

Դատական՝ Խայրի պէյ (Նախորդ Ըվգաֆի նախարար)։

Ներքին գործոց՝ Ճէլալ պէյ (Կարինոյ նախկին կուսակալ)

Հանրօգուտ շինութեանց՝ Խալուսի պէյ (վերահաստատուած)։

Պատերազմական Մահմուտ Շէվքէթ փաշա (վերահաստատուած)։

Ելմտական՝ Ճաւիտ պէյ (վերահաստատուած)։

Ելմտական՝ Նայիլ պէյ (վերահաստատուած)։

Ծովային՝ Խուրշիտ փաշա (կայս. Ա. թիկնապահ)։

Էվգաֆ՝ Խայրի պէյ (առժամաբար)։

Հեռագրական և Թղթատարական՝ Աշխարհագրոսի կուսակալ Իպրահիմ Մուսսա պէյ։

Անտառներու և հանքերու՝ Գրիգոր էֆ. Սինապեան։

Արտաքին գործոց՝ Վիէննայի օսմ. դեսպան Րէշիտ փաշա և հրաժարման պարագային Սօֆիայի դեսպան Ասըմ պէյ։ Նախորդ Ներքին գործոց նախարար Խալիլ պէյ և Նախորդ դատական նախարար Նէճմէտտին պէյ չեն ուզած դահլիճին մէջ մտնել, քաղաքական աւելի կարող անձնաւորութիւններու յանձնուելու համար այդ երկու նախարարութիւնները։ Զրոյց կը շրջի թէ Սթամպուլեան էֆ. վերահաստատուած է իր պաշտօնին մէջ։ Ծերակուտական Լօթֆիէլլա Աբուխթարքի պէյ յայտարարած է թէ այն ատեն միայն նախարարական պաշտօն կ'ընդունի, երբ պատրիարքարաններու պահանջումներուն գոհացում տրուի։

⁂ Նախկին եպարքոս Քեամիլ փաշա երէկ կայս. պալատ հրաւիրուեցաւ։

⁂ Հռոմէն կը հեռագրեն թէ իտալական կառավարութիւնը գրաւած է Անսալտօ գործարանին մէջ Թուրքիոյ հաշւոյն շինուած մարտանաւը։

⁂ Թունուզի ճամբով հասած հեռագիր մը կ'ըսէ թէ Տէրյի նաւահանգիստը գտնուող անթել հեռագրի կայանը իտալացիներու կողմէ արձակուած ռումբերէն քանդուած է։

⁂ Հնդկաստանի Տէրպան քաղաքի իսլամ ժողովուրդը Բ. Դրան ուղղած մէկ հեռագրին մէջ կ'ըսէ թէ իրենք Օսմանցիներու հանդէպ ջերմ համակրանք ունին և կը խնդրեն որ իրենց իմաց տրուի թէ ինչ կերպով օգտակար կրնան ըլլալ։

⁂ Հաւասի ագէնսէ հասած հեռագիրներ կը ծանուցանեն թէ Բրէվէզայի ամրոցները պատրաստ են պատասխանելու իտալական մարտանաւերու ռմբակոծման։

⁂ Երէկ Ափրիկեան Տրիպոլսէն ոեւէ պաշտօնական հեռագիր չէր հասած Ափրիկեան Տրիպոլսոյ գրաւման մասին։

⁂ Սէն-Մօրէ կը հեռագրեն թէ բուռն թնդանօթաձգութիւն մը կը լսուի Բրէվէզայի կողմէն։

⁂ Տեղութիւնները պաշտօնական են Սելանիկի մէջ իտալահպատակներուն դէմ գործուած ծայրայեղութիւնները։ Անոնք յայտարարած են թէ իրենց բարեացակամութիւնը կախում ունի Թուրքիոյ մէջ սիրելիք բարեկարգումներէն։

⁂ Իտալիոյ թղթատարական պաշտօնեաները օսմ. իշխանութեանց կողմէ գրաւուած են։ Անոնք չեն ուզած գերմանական դեսպանատան յանձնել պայուսակները։

⁂ Կրետէէն բազմաթիւ Յոյներ տեղւոյն իտալական հիւպատոսին դիմելով առաջարկած են որ իբր կամաւոր ընդունուին իտալական բանակին մէջ։

⁂ Վիէննայի մէջ կէս-պաշտօնապէս ծանուցուած է որ եթէ Գարատաղի կառավարութիւնը զինուորական պատրաստութիւն տեսնէ, աւստրիական կառավարութիւնն ալ պատերազմական վիճակի մէջ պիտի դնէ իր նաւատորմը։ Աւստրիոյ այս սպառնալիքին վրայ, իտալական կառավարութիւնը Գարատաղի կառավարութեան զեկուցած է որ Պալքաններու խաղաղութիւնը չխրովուի։

⁂ Հելլէնական նաւատորմին հրամանատարը հարկ եղած զեկոյցները ըրած է, որպէսզի հելլէնական նաւերը բոլորովին չէզոք մնան պատերազմի ատեն։

⁂ Վիէննայի «Զայթ» լրագիրը կ'ըսէ թէ Բ. Դուռը Իտալիոյ հետ բանակցութեան պիտի մտնէ սա պայմաններով։ Օսմ. վեհապետական իրաւունքներուն պահպանումը, իտալական քաղիթիլաւիօններուն թեթեւացումը, Թուրքիոյ մէջ թէմեթթիւի դանձումը իտալացիներէ։

ԴԱՏԻ ՔԱՇՈՒԱԾ ԼՐԱԳՐԱԳԻՏՆԵՐ

«Բօլթէյի Լէյիսլօլէխիպ»ի պատասխանատու և Սէրֆիչէի երեսփոխան Պօյօ էֆ. եւ էկ Պատերազմական Ատեանի կողմէ հարցաքննուեցաւ իր թերթին մէջ անպատշաճ հրատարակութիւններ ըրած ըլլալուն համար։ Յունաց Պատրիարքարանի օրկան «Լէյեախօթիքի Ալեթիա» թերթին պատասխանատուն ալ Ֆէնէրի պահականոցին մէջ հարցաքննուեցաւ։

ՍԱՆԻԹՕՐ

ԲՈԼՈՐ ՀԻՒԱՆԴՈՒԹԵԱՆՑ ԵՒ ՄԱՍՆԱՒՈՐԱԲԱՐ ՔՈԼԵՐԱՅԻ ԴԷՄ

ԶՕՐԱՒՈՐ ԶԷՆՔ ՄԸՆ Է

Եւրոպայի թէ՛ հանրային վայրերուն և թէ տուներուն մէջ գործածուած սոյն գործիքը, որ շատ լաւ ընդունելութիւն գտած է, գարշահոտութեան առաջքը կ'առնէ և ամէն տեսակ մէքրոպները բնաջնջ կ'ընէ։ Իրեն յատուկ անուշահոտութիւնը զովութիւն կու տայ մարմնոյն։

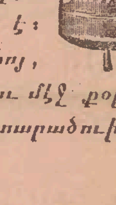

ՍԱՆԻԹՕՐ

Եւրոպայի մէջ հիւանդութիւններու դէմ ձեռք առնուած նախազգուշական միջոցն է։ ՍԱՆԻԹՕՐի շնորհիւ է որ Գերմանիոյ, Անգլիոյ, Ֆրանսայի և ուրիշ քաղաքակիրթ երկիրներու մէջ քոլերա, թիֆօ և ուրիշ հիւանդութիւններ չեն տարածուիր։

ՍԱՆԻԹՕՐ

Պարտաւորիչ կերպով կը գործածուի Եւրոպայի հանրային վայրերուն մէջ։

ՍԱՆԻԹՕՐ

Կեանքի պահպանիչը ըլլալով ամէն տեղ անհրաժեշտ է։

ՍԱՆԻԹՕՐ

Խիստ ազդեցիկ գործիք մը ըլլալուն, անիկա պէտք չէ անպակաս ըլլալու ո՛չ մէկ տունէ, դպրոցէ, գործարանէ, օթէլէ, հիւանդանոցէ, վերջապէս հանրային ու մասնաւոր ամէն վայրերէ և նոյն իսկ ճամբիչներէ ու միջանցքներէ։

Ղալաթիա, Պալըք Բազար, Լէօնմաթարխի խանին թիւ 11 սենեակին մէջ «Սօսիէթէ Սանիթօր»ի կողմէ միայն կը ծախուի։ 25—39

ՔՈՒՐԹԷՍԻ ԵՂԲԱՐՑ

ԿԱՐԱՍԻՆԵՐՈՒ

ՄԵԾ ՄԹԵՐԱՆՈՑ ԵՒ ԳՈՐԾԱՐԱՆ

4, Բերա, Թիւնէլի դիմաց, 4

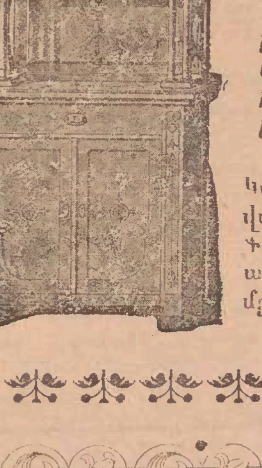

ԵՒՐՈՊԱԿԱՆ ԵՒ ՏԵՂԱԿԱՆ ԿԱՐԱՍԻՆԵՐՈՒ ՃՈԽ ՄԹԵՐՔ ԱՄԲՈՂՋԱԿԱՆ ԿԱՀԱՒՈՐՈՒՄ. ՃԱՇԱՐԱՆԻ ՆՆՋԱՍԵՆԵԱԿԻ ԵՒ ՀԻՒՐԱՍՐԱՀԻ ԿԱՐԱՍԻՆԵՐ ԵՒ ՕԹՈՑՆԵՐ

Կարասի գնելէ առաջ, մեր վաճառատունը այցելեցէք։ Գիները խիստ չափաւոր եւ անմրցելի են։ Այցելութիւն մը կը բաւէ, համոզուելու համար։ 53—46

ԱՆՎԻՃԵԼԻՕՐԷՆ ԼԱՒԱԳՈՅՆ ԿԱԹՈՎ ՇՈՔՈԼԱՆ

ՆԷՍԹԼԷ

շօքօլան է որ Զուիցերիոյ մէջ, Ալպեաններու ամենազուտ կաթով պատրաստուած է

ՆԷՍԹԼԷԻ ԿԱԹՈՎ ՇՈՔՈԼԱՆ

ամենէն սննդարարն է եւ իր համը ամէն տեղ գնահատուած է։

ՆԷՍԹԼԷԻ ԿԱԹՈՎ ՇՈՔՈԼԱՆ ԱՄԷՆ ԿԱՐԵՒՈՐ ՎԱՃԱՌԱՏՈՒՆՆԵՐՈՒ ՄԷՋ ԿԸ ԾԱԽՈՒԻ

10,000 ՂՐՇ. ՊԱՐԳԵՒ

Այն անձին որ կարենայ հաստատել թէ Օսման Զատէ Ճէմալէտտին էֆ.ի վաճառած Ալեմտաղի կարագը, կաթով Թարխանան, ոչխարի ընտիր միսով պատրաստուած երշիկը և ամէն տեսակ ընտիր կարագները կեղծուած են։

Կ. Պոլիս, Պալըք Փազար թիւ 80 փուռն քովը։ 6

ՍԵԼԱՆԻԿ ԳԱՐԵՋՐԱՏՈՒՆ

ՂԱԼԱԹԻԱ, ՔԱՐԱՔԻՆ ՎՐԱՅ

Սոյն նորահաստատ գարեջրատան մէջ ամէն կարգի ընտիր ըմպելիներ կը գտնուին։ Ազանդերը մաքուր և առաջնակարգ են։ Սպասարկութիւնը անթերի։ Վիէննական գարեջուր ալ կը ծախուի այդ կազինոյին մէջ, որուն տէրը ամէն ջանք կը տանի, իր յաճախորդները գոհացնելու համար։ 10—10

ՊԱՀՐԻՅԷ ՆԷՋԱՐԷԹԻՆՏԷՆ

Պահրիյէ մէրքէզ խասթախանէսի էմրազը խարիճիյէ բոլլյօնիյէ աէրոէմթի ինչա պուլունան քիմիա պաքթէրիօլօժի պօլիմթօրլարը ամիրէյլերինին թէսխինի իչին իգթիդա էտէն գալօրիֆէր թերթիպաթընըն իմալըմը գարալը զարֆ ուսուլիյէ մէվգի մինագասայա գօնուլարըղընտան տարիխէ մէյտան րէսմ ու շարթնամէ վէ թարիֆնամէսի մուհէյյինէ մէզգուր գալօրիֆէր վէ գազըն վէ թէֆէրրուաթը սաիրէսինին մուհայէսինէ վազ վէ ինշասընա թալիպ օլանլարըն թէքլիֆնամէլէրինէ պուլուննան բուժի կուլըն եւկիրիմի ալթընճը բազար իրթէսի կիւնիւ պաաէզզէվալ սաաթ իքիյէ գատար թէքլիֆնամէլէրիյէ պէրապէր եւուզաէ օն նիսաֆէթինաէ թէէմինաթ աքչէլէրինի Պահրիյէ նէզարէթի տէօրթ աժինճի տաիրէ լէվազըմ զըմնըն իթմա իդլէմէլէրի իլան օլունուր։ 2—3

ՏՕՔԹ. ՌՕԶԷՆՎԱԼԹԻ ԶԱՍՏՍՏՈՒԹԻՒՆԸ

ԲԵՐԱ ԹԻՒՆԷԼԻՆ ԲԱԶԱՐԻՆ ՄԷՋ

Բ. ՃԱՌԱԳԱՅԹՆԵՐՈՎ (ՌԷՕՆԹԿԷՆԵԱՆ

ՃԱՌԱԳԱՅԹԱԲՈՒԺՈՒԹԻՒՆ

Արտօնալվեզարոն (ելեկտրական արագ հոսանքով), կալվանիզասիոն, ֆարատիզասիոն, ելեկտրաջրական լոգանքներ, ելեկտրական տուշեր, ելեկտրաթրթռական մասաժ, մեքենաբուժութիւն եւն. եւն. որոնցմով կը դարմանուին ջղային և ներքին հիւանդութիւններ, ինչպէս ամէն տեսակ անդամալուծութիւն, մկանային հիւծում, ջղացաւ, սիաթիք, կէս-գլխացաւ, ջլախտ, Նեօրասթէնի, յօդակապերու յօդացաւ, կուտ, գիրութիւն, չաքարախտ, ստամոքսի և աղիքի հիւանդութիւններ, սնդութիւն, թութք, արթերիօսքլերոզ, անձին ու բուսթրեն, դաշտանի խանգարումներ, մորթի քրոնիկ հիւանդութիւններ եւայլն եւայլն։ 100—5

ԴԱՐԵՋՈՒՐԸ ԵՒ ՔՈԼԵՐԱՆ

Քոլերայի համաճարակի ատեն «գարեջուր» միայն ԽՄԵՑԷՔ, որովհետեւ պատրաստութեան ատեն ամէնէն բարձր ատաիճանի մէջ եռացած ըմպելին է ան, և ծախուելէ առաջ ամփոփուած է բաոթէօրեան դրութեամբ. հետեւաբար ամէն վարակիչ միքրոպէ զերծ է։

ԱԹԻԼՈՒՄ, 1 ՂՐՈՒՇ

ԲԵՐԱ, ԱՍՄԱԼԸ-ՄԷՍՃԻՏ, ԹԻՒ 9

ՊԱՍԱՃ Տ'ԷՕՐՕՆ, ԹԻՒ 18

20—30

ԱՌՏՆԻՆ ՃԵՐՄԱԿԵՂԷՆՆԵՐ

Սաւան, Բարձի երես, Ծածկոյթ, Անձեռոց, Ձեռքի սրբիչ, Ջնջան անկողնի, Պիւֆէի կարնիրիւրներ, Մատամբօլամ, խասա, Ալասի կտաւ, եւլն. եւլն.

ԼԱԶԱՐՕ ՖՐԱՆՔՕ ԵՒ ՈՐԴԻ

Կեդրոնատեղի՝ Պոլիս, Ֆինճանճըլար Եօգուշու, թիւ 31, 33, 35 եւ 37

Մասնաճիւղեր՝ Բերա, Բասամ տ'Անաթօլի, Ղալաթիա՝ Եէնի Ճամի, թիւ 14, Պոլիս՝ Սուլթան Համամ, թիւ 3

2—18 ՄԱՄՆԱՒՈՐ ՍՊԱՍԱՐԿՈՒԹԻՒՆ ԳԱՒԱՌՆԵՐՈՒ ՀԱՄԱՐ. ՆՄՈՒՇՆԵՐ ԿԸ ՂՐԿՈՒԻՆ ԽՆԴՐԱՆՔԻ ՎՐԱՅ

مهپاره مغازه‌سی

رسم کشادی‌کچن‌ده اجرا اولنمش اولان یکی مهپاره مغازه‌سی، ایری آیری موبلیه، اشیای بیتیه، چوجق اشیاسی، هردرلو قماشلر، چماشیر، تحافیه واشیای عسکریه وسیاحت لوازمی دائره‌لرینی حاوی والك صوك موده ونفیس یکی یکی اشیالر ایله طولو اولوب، تشریف بیوره‌جق ذوات کرام ممنون قاله‌جقلردر.

فیاتلر مقطوع ورقابت قبول ایتمز درجه‌ده در

ՄԷՀՓԱՐԷ ՎԱՃԱՌԱՏՈՒՆ
ՄՈՒՍԹԱՖԱ ԻՊՐԱՀԻՄ ԶԱՏԷԼԷ ԵՒ ԸՆԿԵՐՆԵՐԸ
ՊՈԼԻՍ, ՊԱՂՉԷ ԳԱՊՈՒ

Կարասիներու ճիւղ.—Սեղանի և անկողնի կազմածներ, պիւֆէներ, նստարաններ, մահճակալներ, քօնսօլներ, ժամացոյցներ, քրիսթօլֆի արծաթեղէններ և տանրին ամէն տեսակ առարկաներ:

Տղոց յատուկ.—Աթոռակներ, խաղալիկներ, օրօրոցներ եայլն:

Կերպասներու ճիւղ.—Մետաքսեղէն և բամպակեղէն ամէն տեսակ կերպասներ, պաթիսքա, քրէբ տը չին և քօսթիւմցու զանազան կերպասներ:

Ճերմակեղէններու ճիւղ տրանց և կանանց յատուկ.—Ներքին ճերմակեղէններ, միւքեր, սրբիչներ, տղոց զգեստներ:

Թօհաֆիէի ճիւղ.—Մետաքսէ, բուրդէ և ֆիլ տ'էքօս ֆանէլա, գուլպայ, չափիկ, քրավաթ, թաշկինակ, երեսի փոշի, անուշահոտ աճառ, ձեռնոց, հովանոց, խոզանակ և զանազան եայլն:

Զինուորականներու և ճամբորդութեան յատուկ ճիւղ. հեւաղխակներ, գիրաւ փոխադրելի մահճակալներ, պայուսակներ, արդուզարդի առարկաներ, բէյէրին, ներ, մնտուկներ եայլն:

ԳԻՆԵՐԸ ՈՐՈՇ ԵՒ ԱՆՄՐՑԵԼԻ

Գաւառէն եղած յանձնարարութիւնները փութով կը կատարուին: 12—52

صاحبی محمد قره فاشه

ՄԱՃԻՏ ՄԷՀՄԷՏ ԳԱՐԱԳԱՇ

ԹՕՀԱՖԻԷԻ ՄԵԾ ՎԱՃԱՌԱՏՈՒՆ

ՍՈՒԼԹԱՆ ՀԱՄԱՄ ՃԱՏՏԷՍԻ, ԹԻՒ 11 ԵՒ 12

Սոյն առեւտրական հաստատութեան նշանաբանն է առեւտրական աշխարհի մէջ սա իմաստալից օրէնքին հետեւիլ. «Վերանորոգութեան ոգին կ'ապահովէ յառաջդիմութիւնը»: Եւրոպայի նմանօրինակ հաստատութեանց նման նոր վաճառատուն մը շինել տրուած է, ուր թօհաֆիէի վերաբերեալ ամէն կարգի ապրանքներ կը գտնուին: Վաճառատան Տէրը Եւրոպայի առեւտրական ամենէն կարեւոր կեդրոններուն մէջ ըրած ուղեւորութեան շնորհիւ, բերել տուած է ամենավերջին նորաձեւութեամբ շինուած, կիներու և տղոց յատուկ ԶԳԵՍՏՆԵՐ, ՊԼՈՒԶՆԵՐ, ԺԻՒՊԵՐ ԵՒ ԺԻՒՊՕՆՆԵՐ, այրերու և տղոց համար ԶԳԵՍՏՆԵՐ, ՖԱՆԹԷԶԻ ԲԱՃԿՈՆՆԵՐ, ամրան յատուկ ՀՈՎԱՆՈՑՆԵՐ և վաճառատան գլխաւոր ապրանքը և մասնագիտութիւնը եղող ՖԱՆԷԼԱ, ԳՈՒԼՊԱՅ և ուրիշ շատ տեսակ ընտիր ապրանքներ: Կը խնդրուի անգամ մը այցելել սոյն վաճառատունը, համոզուելու համար թէ հոն գտնուող ապրանքները ինչ ընտիր տեսակէ և որքան աժան են:

Վաճառատունը Մահմուտ Փաշա Շէքէրճի խանին կից 37 և 38 թիւ խանութներէն զատ ուրիշ մասնաճիւղ չունի: Այս մասին յարգոյ յաճախորդներուն ուշադրութիւնը կը հրաւիրուի: 38—52

غایت نفیس وتازه سیاه خاویار

روسیه، باکوده معروف مایلوف برادرلر فابریقه‌سنك برنجی نوع مستحضراتندن بوکره جلب ایتمش اولدیغی الك نفیس سیاه خاویار نوعنك نفاستیله برابر رقابت ممکن اولمیه‌جق درجه‌ده اهون فیاتله فروخت ایدرك الك مشکلپسندلری بیله ممنون قیلمقده‌در. برنجی اکستره نوعی قیمه‌سی ۱۲۰ وایکنجی نوعی ۱۰۰ غروشدر. بوندن ماعدا ولادیووستوقدن کلن ژاپون خاویارلری برنجی نوعی قیمه‌سی ۳۰ وکسمه جنسی ۲۴ غروشه صاتلمقده‌در. بالق یومورطه‌لرینك الك نفیسلری وانواعی موجوددر. پوسته اجرتیله برابر بدلی پشیناً کوندرلمك اوزره طشره‌لردن پراکنده صورتیله وقوعبوله‌جق سپارشات پوسته ایله سریعاً محللرینه کوندریلور. استانبولده بالق بازارنده برنجی خاویارجی کدیك قومپانیه‌سنك (۱۳۵) نومرولی مغازه‌سنده صاتلمقده‌در.

ԽԻՍՏ ԸՆՏԻՐ ՍԵՒ ԽԱՎԵԱՐ

Այս անգամ բերել տրուած է ռուսական Պաքու քաղաքին մէջ հանրածանօթ Մայլօֆ եղբարց գործարանը պատրաստուած սեւ խաւեարը, որ անմրցելի կերպով աժան կը ծախուի: Ամենէն զժուարահաճներն իսկ գոհ պիտի մնան: Առաջին կարգի էքսթրա սեւ խաւեարին օխան 120 ղրուշ է, իսկ երկրորդ կարգինը՝ 100 ղրուշ: Ասկէ զատ՝ կը ծախուի ճափոնական խաւեար, օխան 30 ղրուշի, եւ «քէսմէ» տեսակը՝ 24 ղրուշի: Ձկնկիթի (պալըգ եումուրթասի) ամենէն ընտիր տեսակները կան: Գաւառներէն եղած փոքրաքանակ յանձնարարութիւնները փութով կը կատարուին, եթէ փոխարժէքը կանխիկ ղրկուի: Վաճառատեղին է Պալըգ Բազար խաւեարճը ԿԷՏԻՔԻ ԸՆԿԵՐՈՒԹԵԱՆ թիւ 135 խանութը: 3—20

ԱՇԽԱՐՀԱՀՌՉԱԿ ՄԻԼՆԷՐ ԱՆԳԼ. ԴՐԱՄԱՐԿՂՆԵՐ

ՍԻՏՆԷՅ ՆՕՎԻԼ ԵՒ ԸՆԿ.

ՀԱՅԹԱՅԹԻՉ

ՕՍՄ. ԱՆԳԼ. ԵՒ ՈՒՐԻՇ ԿԱՌԱՎԱՐՈՒԹԵԱՆՑ, ԱՄԵՆԱՄԵԾ ԱՌԵՒՏՐԱԿԱՆ ՈՒ ՍԵՂԱՆԱՒՈՐԱԿԱՆ ՀԱՍՏԱՏՈՒԹԵԱՆՑ

ՄԻԼՆԷՐ ԴՐԱՄԱՐԿՂԵՐԸ ՄԻԱԿ ԱՊԱՀՈՎՈՒԹԻՒՆ Կ'ԸՆԾԱՅԵՆ ԳՈՂԵՐՈՒ ԵՒ ՀՐԴԵՀԻ ԴԷՄ

ԹՈՒՐՔԻՈՅ ԸՆԴՀ. ԳՈՐԾԱԿԱԼ

ՍԻՏՆԷՅ ՆՕՎԻԼ ԵՒ ԸՆԿ.

Ղալաթիա, Գէորգ պէյ խան, թիւ 1-2-3 104—25

ԷՔԻԹԱՊԼ
ՄԻԱՑԵԱԼ ՆԱՀԱՆԳԱՑ

ԻՐ ՀԻՄՆԱՐԿՈՒԹԵՆԷՆ 1859) ՄԻՆՉԵՒ ՀԻՄ ՁԵՌՔ ԲԵՐՈՒԾ ԲԴԻՒՆՔՆԵՐԸ ՈՐՈՆՔ ՍՔԱՆՉԵԼԱՊԷՍ Կ'ԱՊԱՑՈՒՑԱՆԵՆ ԻՐ ԱՊԱՀՈՎԱԳՐԵՐՈՒՆ ՈՒ ՎԱՐՉՈՒԹԵԱՆ ԳԵՐԱԶԱՆՑՈՒԹԻՒՆԸ

ԿԱՏԱՐՈՒԱԾ ԱՊԱՀՈՎԱԳՐՈՒԹԻՒՆՆԵՐԸ

Իր հիմնարկութենէն (1859 յուլիս 26) մինչեւ 1910 դեկտ. 10, կ'անցնին	27 միլեառ 200 միլիոն

ՆԵՐԿԱՅ ԱՊԱՀՈՎԱԳՐՈՒԹԻՒՆՆԵՐԸ

Որոնք աւելի քան 500,000 ընտանիքներ կը պաշտպանեն, մինչեւ 1910 դեկտ. 10 կը ներկայացնեն սա գումարը	6 միլեառ 980 միլիոն
«Էքիթապլ»ի դոյքը մինչեւ 1910 դեկտ. 31	2 » 980 »
Իր հիմնարկութենէն ի վեր, իր ապահովագրեալներուն կամ անոնց իրաւանց տէրերուն վճարած է աւելի քան	3 միլեառ 948 միլիոն
Ապահովագրեալներուն համար ընդամէնը վճարած է	6 միլեառ 512 միլիոն
Նոր գործեր, որոնց հաշիւը 1910ին կարգադրուած է	577 միլիոն
1910 դեկտ. 10ին աւելցած գումար	441 միլիոն
1910ին ապահովագրեալներուն եղած վճարումները	267 միլիոն
1910ին դոյացած շահերուն տոկոսը միջին հաշուով	%ին 4.48

Ապահովագրեալներուն բաժնուած գումարներ	Հիմնարկութենէն ի վեր	679 միլիոն
	1910ին բաժնուած	55 միլիոն
	1911ին բաժնելու համար կանխատեսուած	66 միլիոն

Այս արդիւնքները աննախընթաց են ապահովագրական տարեգրութեանց մէջ

«Էքիթապլ»ի նոր ապահովագիրը, շահերու տարեկան մասնակցութեամբ, իր պայմանաժամերով ամենէն անկաշկանդն է և իր պայմաններով ամենէ պաստաւորը:

1911ԻՆ ՎՃԱՐՈՒԱԾ ՇԱՀԵՐՈՒ ՕՐԻՆԱԿՆԵՐ

«Էքիթապլ»ի կողմէ տրուած ապահովագիրներուն վրայ (տարեկան բոլորին առ հարիւր համեմատութեամբ)

Տարի չըջարկութեան				շահաբաժին 1911ին	
1910	շահաբաժին Ա.	տարուան 1911ին		14.51 %	տարեկան բոլորին
1909	» Բ.	»	1911ին	15.47 %	» »
1908	» Գ.	»	———	16.43 %	» »
1907	» Դ.	»	———	17.39 %	» »

Ընդհ. տնօրէնութիւն, Բարիզ, Բէ փողոց, թիւ 23:

Ընդհ. գործակալ Կ. Պոլսոյ մէջ՝ Ս. ՄԻԹՐԱՆԻ:

Պոլիս, Ալլէմճի խան թիւ 1 կրկին:

پسقال كللرخلفى

بيوك پيانو مغازه‌سى

هردرلو موزيقه آلات وادواتى بولنور.
امريقانك الك مشهور پيانو و ائه‌وليان نام پيانولالرينك يكانه وكيلى

مغازه‌نك تاريخ تاسيس
۱۸۶۳

بك اوغلى حاجوپولوپاسازنده
نومرو ۲۵ - ۳۱ نومرو

ԱՄԵՐԻԿԵԱՆ ԱՇԽԱՐՀԱՀՌՉԱԿ ԷՕԼԵԱՆ ՓԻԱՆՕԼԱՅԻ ՄԻԱԿ ՆԵՐԿԱՅԱՑՈՒՑԻՉ

ԲԱՍՔԱԼ ՔԷԼԼԷՐ ՅԱՋՈՐԴ

1863ԻՆ ՀԻՄՆՈՒԱԾ ՎԱՃԱՌԱՏՈՒՆ

ԲԵՐԱ, ՔԱՍԱՏ ՀԱՃՕՓՈՒԼՕ, ԹԻՒ 25—31 16—52

ՓԻԱՆՕԼԱ, ՓԻԱՆՕ ԵՒ ՈՒՐԻՇ ՆՈՒԱԳԱՐԱՆՆԵՐ

ԱՒԶՕՆԻԱ

Ապահովագր. Անանուն Ընկերութիւն

ՎՃԱՐՈՒԱԾ ԴՐԱՄԱԳԼՈՒԽ ԵՒ ՊԱՀԵՍՏԻ ԴՐԱՄԱԳԼՈՒԽ 1,717,000 ՖՐԱՆՔ

Սոյն ընկերութիւնը առանց բժշկական քննութեան կեանքի ապահովագրութիւն կը կատարէ: Նոյնպէս կեանքի ապահովագրութիւններ կը կնքէ առժամեայ բոլորներով, խառն ու որոշ [illegible] ժամով: Օժիտի և կենսաթոշակի համար ալ ապահովագրութիւններ կ[illegible]: Պայմանները խիստ անկաշկանդ և դիւրամատչելի են: Ընկերութի[illegible] կեանքի ապահովագրութիւններ կը կնքէ, անկարութեան պարագային հատ[illegible] ընելու համար: Ա[illegible] ընտանիքի հայր, նոյն իսկ ամենէն աղքատը, կրնայ ապահովագրութիւն մը կնքել ի նպաստ իր ընտանիքին, տարեկան 10 ֆրանքէն 50 ֆրանք և աւելի վճարելով:

Ընդհ. Տնօրէնի գրասենեակը Պոլսոյ մէջ: ՌՈՒՓԼՆԷՅՄ ՄԻՔԼԷՆՃԻ

Ընդհ. Տնօրէն Ճենովայի մէջ: ԷՎԱՆ ՄԻՔԼԷՆՃԻ

Տեղեկութեանց համար դիմել Աճավրիտիս Եղբարց, ընդհ. գործակալ Թ[illegible] համար, Լլոյտ խան. Ղալաթիա:

بيوك تنزيلات مجبوري

حاضر البسه تجارتخانه‌سنك قارشيسنده

مغازه‌مز هدم ایدیله‌جکندن بالجمله مال ايله

ليرا ديسقونتولو مغازه‌سى صاحبى جاغلاركجى رضا

ՍՏԻՊՈՂԱԿԱՆ ՄԵԾ ԶԵՂՉ

ՊԱՏՐԱՍՏ ՀԱԳՈՒՍՏՆԵՐՈՒ ԴԱԶՄԻՐՆԵՐՈՒ ՎՐԱՅ

Իփէքճի Բեանիի գիմացը գտնուող մեր վաճառատունը, «Թէսհիլաթ Մաղազասը», պիտի փլցուի: Այդ պատճառաւ ներկու ոսկի արժէք ունեցող հագուստները միայն ոսկիով մը պիտի ծախուին:

4—50 ԴԱԶՄԻՐՃԻ ՌԻԶԱ

ՊԱՆՔ ՏԸ ՍԱԼՈՆԻԳ

BANQUE DE SALONIQUE

ԴՐԱՄԱԳԼՈՒԽ 10,000,000 fr.

ՎՃ. ԴՐԱՄԱԳԼՈՒԽ 8 Mars 1908ի 8,000,000 fr.

ՊԱՀԵՍՏԻ ԴՐԱՄԱԳԼՈՒԽ 8 Mars 1908ի 3,700,000 fr.

ԿԵԴՐՈՆԱՏԵՂԻ՝ Կ.Պոլիս Վոյվոտա փողոց

ԳՈՐԾԱԿԱԼՈՒԹԻՒՆ՝ Պոլիս. Աչըք Էֆ. խան Բիւթիւպնւ է փողոց

Մասնաճիւղեր՝ Էտիրնէ, Պէյրութ, Գավալա, Տէտէաղաճ, Տրամա, Մանասթըր, Սելանիկ Սամսոն, Իզմիր, Սքիփ Սքէչէ:

Գրասենեակներ՝ Կիւմիւլճինա, Քսանթի և Սոֆիա:

Սելանիկի առնքամն կըգբադի պաշտօ վերաբերեալ ամէն կարգի գործառնութիւններով, ապրանքներու վրայ փոխատուութիւն կ'ընէ և ապրանքներ իրենց կ'ընդունի:

Խնայողական Սնտուկ՝ Նպաստաւոր տոկոսով:

محمد رفعت
دیش طبیبی

باب عالی جاده‌سنده نورعثمانیه کوشه‌سنده پارس دارالفنوننده دیپلوماسی حائزدر، دیشجیلك صنعتنك ترقیات جدیده‌سنی بالفعل تطبیق ایدر مراجعت ایدنلر راحت راحت اغز طادیله عودت ایدرلر.

طراش : ۱ غروش

بك اوغلنده آصمه‌لی مسجد نومرو ۹

» پاساژ دوروپ نومرو ۱۸

ՏՊԱՐԱՆ «ԱՐԵՒԵԼՔ»
ԱՐՏՕՆԱՏԷՐ՝ Գ. ՓՕՇԱՃԵԱՆ